Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (siedma rozšírená komora)

z 26. júla 2023 *

„Žaloba o neplatnosť a žaloba o náhradu škody – Medzinárodný zmluvný pracovník osobitného zástupcu Európskej únie v Bosne a Hercegovine – Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – Výpoveď pracovnej zmluvy po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie – Právomoc súdov Únie – Zmluvná povaha sporu – Neexistencia arbitrážnej doložky a doložky o určení súdu – Články 263, 268, 272 a 274 ZFEÚ – Nariadenie (EÚ) č. 1215/2012 – Prípustnosť – Určenie žalovaných – Pojem ‚orgán, úrad alebo agentúra Únie' – Čiastočná nepríslušnosť a neprípustnosť"

Vo veci T-776/20,

Robert Stockdale, bydliskom v Bristole (Spojené kráľovstvo), v zastúpení: N. de Montigny, advokátka,

žalobca,

proti

Rade Európskej únie, v zastúpení: A. Vitro, M. Bauer a J. Rurarz, splnomocnení zástupcovia,

Európskej komisii, v zastúpení: D. Bianchi a G. Gattinara, splnomocnení zástupcovia,

Európskej službe pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), v zastúpení: S. Marquardt, K. Kouri, R. Spáč a S. Rodríguez Sánchez-Tabernero, splnomocnení zástupcovia,

a

osobitnému zástupcovi Európskej únie v Bosne a Hercegovine, v zastúpení: B. Bajic, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci E. Raoult, advokátka,

žalovaným,

VŠEOBECNÝ SÚD (siedma rozšírená komora),

na poradách v zložení: predseda komory R. da Silva Passos (spravodajca), sudcovia V. Valančius, I. Reine, L. Truchot a M. Sampol Pucurull,

tajomník: H. Eriksson, referentka,

* Jazyk konania: francúzština.

so zreteľom na písomnú časť konania,

po pojednávaní zo 17. novembra 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Žalobca Robert Stockdale sa svojou žalobou založenou na článkoch 263, 268 a 272 ZFEÚ v prvom rade domáha po prvé toho, aby sa rozhodnutie osobitného zástupcu Európskej únie (ďalej len „OZEÚ“) v Bosne a Hercegovine zo 17. novembra 2020, ktorým OZEÚ ukončil jeho pracovnú zmluvu s účinnosťou od 31. decembra 2020 (ďalej len „rozhodnutie o prepustení“), vyhlásilo za nezákonné, ako aj náhrady škody, ktorá mu údajne vznikla v dôsledku tohto rozhodnutia; po druhé rekvalifikovania jeho zmluvného vzťahu s OZEÚ v Bosne a Hercegovine na pracovnú zmluvu na neurčitý čas; po tretie náhrady škody, ktorá mu vznikla v dôsledku toho, že Rada Európskej únie, Európska komisia a Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) neprijali jednoznačný služobný poriadok, ktorý by sa naňho vzťahoval; a subsidiárne toho, aby bola v prípade zamietnutia jeho návrhov v prvom rade uplatnená mimozmluvná zodpovednosť Únie.

Okolnosti predchádzajúce sporu

2 Žalobca je štátnym príslušníkom Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, ktorý zastával funkciu vedúceho finančného a administratívneho oddelenia OZEÚ v Bosne a Hercegovine.

3 Vymenovanie OZEÚ je upravené v článku 33 ZEÚ, ktorý je ustanovením hlavy V kapitoly 2 Zmluvy o Európskej únii o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike (SZBP) a v ktorom sa uvádza, že „Rada môže na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku vymenovať osobitného zástupcu s mandátom pre osobitné politické otázky[;] osobitný zástupca vykonáva svoju funkciu pod vedením vysokého predstaviteľa“.

4 Rada 11. marca 2002 prijala jednotnú akciu 2002/211/SZBP o vymenovaní OZEÚ v Bosne a Hercegovine (Ú. v. ES L 70, 2002, s. 7; Mim. vyd. 18/001, s. 284).

5 Rada potom prijala niekoľko následných aktov, ktorými bez prerušenia vymenovala OZEÚ v Bosne a Hercegovine s mandátom na určitý čas.

6 Ku dňu podania tejto žaloby, 29. decembra 2020, bol OZEÚ v Bosne a Hercegovine vymenovaný rozhodnutím Rady (SZBP) 2019/1340 z 8. augusta 2019 o vymenovaní OZEÚ v Bosne a Hercegovine (Ú. v. EÚ L 209, 2019, s. 10) na obdobie od 1. septembra 2019 do 31. augusta 2021. Jeho mandát bol predĺžený do 31. augusta 2023 rozhodnutím Rady (SZBP) 2021/1193 z 19. júla 2021, ktorým sa predlžuje mandát OZEÚ v Bosne a Hercegovine a mení rozhodnutie (SZBP) 2019/1340 (Ú. v. EÚ L 258, 2021, s. 46).

7 Žalobca bol prijatý do zamestnania na základe pôvodnej pracovnej zmluvy na určitú dobu uzavretej s OZEÚ v Bosne a Hercegovine od 15. februára 2006 a na obdobie, ktoré nemohlo presiahnuť jeho mandát. Od 1. marca 2007 uzavrel žalobca s OZEÚ v Bosne a Hercegovine

šestnásť po sebe nasledujúcich zmlúv na určitú dobu. V článku 5 poslednej zmluvy na určitú dobu, ktorú žalobca uzavrel (ďalej len „predmetná zmluva“), bolo stanovené obdobie jej trvania od 1. septembra 2019 do 31. augusta 2021.

8 Súbežne so svojimi sedemnástimi po sebe nasledujúcimi zmluvami na určitú dobu podpísal žalobca trinásť trojstranných zmlúv s Komisiou a OZEÚ v Bosne a Hercegovine, ktorými bol od 1. júla 2007 vymenovaný za dočasného vedúceho úradu.

9 V predmetných trojstranných zmluvách sa stanovilo, že v prípade úmrtia alebo odstúpenia OZEÚ v Bosne a Hercegovine, úrazu alebo choroby, ktoré by mu bránili vo výkone jeho funkcií, alebo v prípade ukončenia dohody o financovaní uzavretej medzi Komisiou a týmto OZEÚ, sa žalobca stáva zodpovedným za správu finančných prostriedkov pridelených uvedenému OZEÚ. Poslednú zmluvu o dočasnom vedení úradu podpísal žalobca 7. októbra 2019 (ďalej len „zmluva o dočasnom vedení úradu“).

10 Zástupcovia Únie a Spojeného kráľovstva 24. januára 2020 podpísali Dohodu o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 29, 2020, s. 7, ďalej len „dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva“). Rada 30. januára 2020 prijala rozhodnutie (EÚ) 2020/135 o uzavretí dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva (Ú. v. EÚ L 29, 2020, s. 1). Podľa článku 1 tohto rozhodnutia bola dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva schválená v mene Únie.

11 O polnoci 31. januára 2020 Spojené kráľovstvo vystúpilo z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a 1. februára 2020 nadobudla platnosť dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva, v súlade s jej článkom 185.

12 V dohode o vystúpení Spojeného kráľovstva sa v článku 126 stanovuje prechodné obdobie, ktoré sa začalo dátumom nadobudnutia platnosti tejto dohody a skončilo 31. decembra 2020. Počas tohto obdobia sa v súlade s článkom 127 ods. 6 tejto dohody odkaz na „členské štáty“ v práve Únie chápal ako odkaz zahŕňajúci Spojené kráľovstvo.

13 Žalobca 24. júna 2020 zaslal OZEÚ v Bosne a Hercegovine list, v ktorom sa pýtal na svoje práva a sťažoval sa na diskrimináciu v prípade, že by sa jeho pracovné miesto v konečnom dôsledku považovalo za nadbytočné, ak by sa kancelária OZEÚ v Bosne a Hercegovine presunula pod delegáciu EÚ v tomto štáte, a teda pod ESVČ. Zdôraznil najmä to, že pre medzinárodných zamestnancov uvedeného OZEÚ nebolo stanovené žiadne odstupné ani dávky v nezamestnanosti, ani neexistovala žiadna právna úprava v oblasti príspevkov na dôchodkové zabezpečenie.

14 OZEÚ v Bosne a Hercegovine 7. júla 2020 postúpil túto žiadosť riaditeľke útvaru Komisie pre nástroje zahraničnej politiky s tým, že žalobca kladie otázky týkajúce sa jeho pracovných podmienok, najmä vzhľadom na pravdepodobné vypovedanie zmluvy v súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva z Únie. Vedúca oddelenia z uvedeného útvaru 13. júla odpovedala, že útvar nie je zodpovedný za ľudské zdroje, pokiaľ ide o personál patriaci pod SZBP, a odporučil OZEÚ v Bosne a Hercegovine, aby sa v tejto súvislosti obrátil na ESVČ. Okrem toho zdôraznila, že pokiaľ mala žiadosť žalobcu finančné aspekty, nemohlo mu byť v súlade s podmienkami predmetnej zmluvy vyplatené žiadne odstupné ani príspevky na dôchodkové zabezpečenie.

15 OZEÚ v Bosne a Hercegovine sa 15. septembra 2020 obrátil na ESVČ a postúpil jej list žalobcu z 24. júna 2020.

16 Žalobca sa 28. septembra 2020 písomne obrátil na OZEÚ v Bosne a Hercegovine so žiadosťou, aby tento zistil ďalšie informácie o možnostiach jeho zotrvania vo funkcii po skončení prechodného obdobia, ktoré sa v súlade s dohodou o vystúpení Spojeného kráľovstva končilo 31. decembra 2020. Po tom, čo uvedený OZEÚ postúpil túto záležitosť útvaru Komisie pre nástroje zahraničnej politiky, jeho riaditeľka mu 2. októbra 2020 odpovedala, že pre štátnych príslušníkov Spojeného kráľovstva nebola stanovená žiadna výnimka a že ich zmluvy sa končia 31. decembra 2020.

17 OZEÚ v Bosne a Hercegovine 17. novembra 2020 prijal rozhodnutie o vypovedaní zmluvy, ktorým ukončil predmetnú zmluvu s výpovednou lehotou, pričom toto rozhodnutie nadobudlo účinnosť 31. decembra 2020.

18 Žalobca sa 25. novembra 2020 písomne obrátil na OZEÚ v Bosne a Hercegovine so žiadosťou o opätovné preskúmanie rozhodnutia o výpovedi.

Návrhy účastníkov konania

19 Žalobca navrhuje, aby Všeobecný súd:

– v prvom rade:

– vyhlásil rozhodnutie o vypovedaní zmluvy za nezákonné,

– pokiaľ ide o práva vyplývajúce z jeho pracovnej zmluvy s OZEÚ v Bosne a Hercegovine,

– rekvalifikoval zmluvný vzťah na zmluvu na neurčitý čas,

– rozhodol, že žalobca bol diskriminovaný, pokiaľ ide o dôvod prepustenia, a z toho dôvodu uložil žalovaným povinnosť zaplatiť mu sumu 10 000 eur plus úroky za duševnú ujmu,

– konštatoval, že žalovaní si nesplnili zmluvné záväzky a najmä povinnosť platným spôsobom oznámiť ukončenie zmluvy na neurčitý čas,

– uložil žalovaným povinnosť, aby ho opätovne prijali do zamestnania, alebo subsidiárne, aby mu zaplatili náhradu škody, ktorá sa určí neskôr, predbežne stanovenú na 393 850,08 eura plus úroky,

– pokiaľ ide o ostatné práva založené na existencii diskriminácie vo vzťahu k iným zamestnancom Únie:

– konštatoval, že mal byť prijatý do zamestnania ako dočasný zamestnanec Rady, Komisie alebo ESVČ, a vyhlásil, že tieto tri žalované ho diskriminovali, pokiaľ ide o jeho mzdu,

dôchodkové nároky a súvisiace výhody, ako aj pokiaľ ide o záruku neskoršieho zamestnania,

– uložil Rade, Komisii a ESVČ povinnosť poskytnúť mu náhradu škody za stratu na zárobku, stratu dôchodku, príspevkov a výhod, spôsobenú ním uvádzanými porušeniami práva Únie, plus úroky z týchto súm,

– stanovil účastníkom konania lehotu na to, aby určili sumu tejto náhrady škody, a to pri zohľadnení platovej triedy a platového stupňa, na ktorom mal byť zamestnaný, priemerného mzdového vývoja, jeho služobného vývoja, príspevkov, ktoré mu tak mali byť vyplácané na základe jeho zmlúv dočasného zamestnanca, a s uplatnením zníženia o odmenu, ktorá mu bola skutočne vyplatená,

– subsidiárne uložil Rade, Komisii a ESVČ povinnosť nahradiť mu škodu na základe mimozmluvnej zodpovednosti Únie za nedodržanie jeho základných práv, a to v sume predbežne stanovenej na 400 000 eur,

– uložil žalovaným povinnosť nahradiť trovy konania.

20 V námietkach nepríslušnosti a neprípustnosti vznesených podľa článku 130 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu Rada, Komisia a ESVČ navrhujú, aby Všeobecný súd:

– zamietol žalobu ako neprípustnú v rozsahu, v akom sa ich týka,

– uložil žalobcovi povinnosť nahradiť trovy konania.

21 V námietke nepríslušnosti a neprípustnosti podľa článku 130 rokovacieho poriadku OZEÚ v Bosne a Hercegovine v podstate navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zamietol žalobu ako neprípustnú,

– uložil žalobcovi povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

22 Podľa článku 130 ods. 1 rokovacieho poriadku ak o to žalovaný žiada, Všeobecný súd môže rozhodnúť o neprípustnosti alebo nepríslušnosti pred prejednaním veci samej. V súlade s článkom 130 ods. 7 uvedeného rokovacieho poriadku Všeobecný súd čo najskôr rozhodne o žiadosti samostatne, alebo ak to odôvodňujú osobitné okolnosti, jej preskúmanie spojí na spoločné konanie o veci samej.

23 V tomto prípade žalovaní podali návrh na rozhodnutie o nepríslušnosti a neprípustnosti. Za týchto okolností sa Všeobecný súd domnieva, že je vhodné rozhodnúť o týchto návrhoch pred prejednaním veci samej.

24 Žalobca svojou žalobou v podstate predkladá:

– hlavný žalobný návrh týkajúci sa rozhodnutia o výpovedi, ktorým sa domáha, aby Všeobecný súd po prvé určil, že rozhodnutie o výpovedi je nezákonné, po druhé uložil žalovaným

povinnosť zaplatiť mu sumu 10 000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z tohto rozhodnutia, a po tretie nariadil jeho opätovné prijatie do zamestnania alebo subsidiárne uložil žalovaným povinnosť zaplatiť mu sumu 393 850,08 eura ako náhradu majetkovej ujmy vyplývajúcej z uvedeného rozhodnutia (ďalej len „prvý žalobný návrh“),

– hlavný žalobný návrh týkajúci sa postupnosti zmlúv na určitú dobu uzavretých s OZEÚ v Bosne a Hercegovine, na základe ktorého žiada Všeobecný súd, aby jednak rekvalifikoval jeho zmluvný vzťah s OZEÚ v Bosne a Hercegovine na zmluvu na neurčitý čas a jednak konštatoval, že žalovaní porušili svoje zmluvné povinnosti a najmä povinnosť platného a vopred vykonaného oznámenia v rámci ukončenia zmluvy na neurčitý čas (ďalej len „druhý žalobný návrh“),

– hlavný žalobný návrh založený na existencii diskriminácie, v ktorom namieta, že Rada, Komisia a ESVČ nepodriadili medzinárodných zmluvných pracovníkov prijatých v rámci SZBP podmienkam zamestnávania ostatných zamestnancov Únie (ďalej len „PZOZ“) ani neprijali pre týchto pracovníkov právny režim porovnateľný s PZOZ, na základe čoho žiada, aby Všeobecný súd týmto trom žalovaným uložil povinnosť nahradiť mu škodu, ktorá mu vznikla v dôsledku neexistencie takéhoto postavenia (ďalej len „tretí žalobný návrh“),

– subsidiárny žalobný návrh pre prípad zamietnutia prvých troch hlavných návrhov, ktorým žiada, aby Rade, Komisii a ESVČ bola uložená povinnosť zaplatiť mu sumu 400 000 eur z dôvodu mimozmluvnej zodpovednosti Únie vyplývajúcej z nedodržania jeho základných práv (ďalej len „štvrtý žalobný návrh“).

25 Aby bolo možné reagovať na námietky nepríslušnosti a neprípustnosti, je v prejednávanej veci potrebné preskúmať po prvé, či má Všeobecný súd právomoc rozhodnúť o prvom a druhom žalobnom návrhu, po druhé, či boli splnené formálne náležitosti žaloby, po tretie, či bol dodržaný postup pred podaním žaloby stanovený v služobnom poriadku úradníkov Únie (ďalej len „služobný poriadok“), a po štvrté, či je žaloba prípustná vo vzťahu ku všetkým žalovaným.

O právomoci Všeobecného súdu rozhodovať o prvom a druhom žalobnom návrhu v prípade neexistencie arbitrážnej doložky

26 Žalovaní vo svojich príslušných písomných podaniach tvrdia, že prvý a druhý žalobný návrh súvisia s predmetnou zmluvou, a teda majú zmluvnú povahu. Poukazujú tiež na to, že uvedená zmluva neobsahuje arbitrážnu doložku, z čoho vyvodzujú, že právomoc Súdneho dvora podľa článku 272 ZFEÚ možno vylúčiť.

27 Na pojednávaní žalovaní uviedli, že rozhodnutie o vypovedaní zmluvy by sa malo vzhľadom na jeho odôvodnenie tým, že žalobca stratil štátnu príslušnosť členského štátu, považovať za akt verejnej moci oddeliteľný od predmetnej zmluvy. Všeobecný súd je podľa nich príslušný preskúmať zákonnosť uvedeného aktu na základe článku 263 ZFEÚ, a teda rozhodnúť o prvom žalobnom návrhu v rozsahu, v akom žalobca navrhuje zrušenie tohto aktu.

28 Naopak, pokiaľ ide o ostatné tvrdenia žalobcu uvedené v prvom a druhom žalobnom návrhu, žalovaní na pojednávaní aj v odpovedi na otázku položenú Všeobecným súdom v rámci opatrenia na zabezpečenie priebehu konania uviedli, že ani ustanovenia predmetnej zmluvy, ani ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1, ďalej len „nariadenie Brusel Ia“) neumožňujú určenie príslušného vnútroštátneho súdu. Na pojednávaní tvrdili, že takéto nároky by mohli patriť do právomoci súdov Bosny a Hercegoviny,

kde má OZEÚ v Bosne a Hercegovine sídlo a kde sa predmetná zmluva plní. Uvedený OZEÚ tiež zdôraznil, že v článku 17 predmetnej zmluvy sa stanovuje právomoc rozhodcovského orgánu, a ten by sa mal považovať za príslušný na rozhodovanie o uvedených nárokoch, keďže žalobca nepreukázal, že by mu príslušnosť takéhoto orgánu bránila v uplatňovaní jeho práva na účinný prostriedok nápravy.

29 Žalobca zasa v podstate tvrdí, v prvom rade, že Všeobecný súd má právomoc rozhodnúť o prvom a druhom žalobnom návrhu, a to na základe článku 272 ZFEÚ s uplatnením arbitrážnej doložky obsiahnutej v zmluve o dočasnom vedení úradu.

30 Subsidiárne žalobca tvrdí, že na základe nariadenia Brusel Ia by mohli mať právomoc rozhodnúť o prvom a druhom žalobnom návrhu belgické súdy a že v prípade vylúčenia právomoci súdov členských štátov by sa mal za príslušný na rozhodnutie o všetkých nárokoch uvedených v týchto návrhoch vyhlásiť Všeobecný súd, a to na základe článkov 263 a 268 ZFEÚ.

O povahe prvého a druhého žalobného návrhu

31 Aby bolo možné určiť, či prvý a druhý žalobný návrh patria do zmluvnej oblasti, treba po prvé pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora žalobou o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ možno napadnúť všetky akty prijaté inštitúciami, nech majú akýkoľvek charakter alebo akúkoľvek formu, ktoré vyvolávajú záväzné právne účinky takej povahy, že ovplyvňujú záujmy žalobcu tým, že podstatným spôsobom menia jeho právne postavenie. Preto v prípade existencie zmluvy, ktorá viaže žalobcu na jednu z inštitúcií, možno na súd Únie podať žalobu na základe článku 263 ZFEÚ len vtedy, keď má napadnutý akt vyvolávať záväzné právne účinky, ktoré nepatria do zmluvných vzťahov zaväzujúcich zmluvné strany a ktoré zahŕňajú výkon verejných právomocí zverených zmluvnej inštitúcii ako správnemu orgánu (pozri rozsudok z 25. júna 2020, SC/Eulex Kosovo, C-730/18 P, EU:C:2020:505, body 31 a 32 a citovanú judikatúru).

32 Po druhé musia súdy Únie na účely určenia, či predmetom žaloby je zmluvná zodpovednosť Únie alebo mimozmluvná zodpovednosť Únie, overiť, či je predmetom žaloby návrh na náhradu škody objektívne a vcelku založený na právach a povinnostiach zmluvnej povahy alebo mimozmluvnej povahy. Na tieto účely musia dané súdy overiť, na základe analýzy rôznych skutočností v spise, akými sú najmä údajne porušené právne pravidlo, povaha uvádzanej ujmy, vytýkané konanie, ako aj právny vzťah medzi dotknutými účastníkmi, či medzi nimi existuje skutočný zmluvný rámec spojený s predmetom sporu, ktorého dôkladné preskúmanie sa javí ako nevyhnutné na rozhodnutie o uvedenej žalobe (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. apríla 2013, Komisia/Systran a Systran Luxembourg, C-103/11 P, EU:C:2013:245, bod 66).

33 V prejednávanej veci žalobca v prvom rade v rámci prvého žalobného návrhu uvádza žiadosti týkajúce sa rozhodnutia o výpovedi (pozri bod 24 vyššie).

34 V tejto súvislosti je pravda, že rozhodnutie o výpovedi bolo založené na skutočnosti, že v dôsledku vystúpenia Spojeného kráľovstva z Únie žalobca už nemal štátnu príslušnosť členského štátu, čo podľa OZEÚ v Bosne a Hercegovine znamenalo, že už nemohol zostať súčasťou jeho personálu.

35 V rozpore s tvrdeniami žalovaných na pojednávaní však táto okolnosť sama osebe neumožňuje, aby sa rozhodnutie o výpovedi považovalo za rozhodnutie, ktoré má záväzné právne účinky mimo zmluvného vzťahu, ktorý spájal žalobcu s OZEÚ v Bosne a Hercegovine, a ktoré zahŕňa výkon výsad verejnej moci v zmysle judikatúry uvedenej vyššie v bode 31.

36 Po prvé účelom rozhodnutia o výpovedi je totiž predčasne ukončiť danú zmluvu, takže účinky tohto rozhodnutia nepresahujú rámec tejto zmluvy. Po druhé, ako uviedla Rada vo svojej námietke nepríslušnosti a neprípustnosti, v článku 16 predmetnej zmluvy sa stanovuje možnosť jednostranného vypovedania zmluvy ktoroukoľvek zo zmluvných strán s výpovednou lehotou štyroch týždňov. Je teda zrejmé, že rozhodnutie, ktorým OZEÚ v Bosne a Hercegovine jednostranne vypovedal predmetnú zmluvu s takouto výpovednou lehotou, bolo prijaté na základe právomocí, ktoré mu vyplývajú z tejto zmluvy. Napokon, rozhodnutie vychádzalo zo skutočnosti, že k dňu nadobudnutia jeho účinnosti žalobca stratí postavenie štátneho príslušníka členského štátu, v súlade s dohodou o vystúpení Spojeného kráľovstva, a teda že už nebude spĺňať podmienku požadovanú predmetnou zmluvou. V podmienkach zamestnávania, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť predmetnej zmluvy, ako sú stanovené v článkoch 1 a 18, sa totiž vyžadovalo, aby bol vedúci finančného a administratívneho oddelenia OZEÚ v Bosne a Hercegovine štátnym príslušníkom členského štátu.

37 Rozhodnutie o vypovedaní zmluvy má preto priamu súvislosť s predmetnou zmluvou. Z toho vyplýva, že nároky žalobcu uvedené v prvom žalobnom návrhu, ktorý úzko súvisí s týmto rozhodnutím (pozri prvú zarážku bodu 24 vyššie), vyplývajú z predmetnej zmluvy a majú tak zmluvnú povahu.

38 V druhom rade žalobca v rámci druhého žalobného návrhu uvádza žiadosti týkajúce sa celého jeho pracovného pomeru s OZEÚ v Bosne a Hercegovine, ktorý tvorilo niekoľko po sebe nasledujúcich zmlúv na určitú dobu a v prípade ktorého žalobca požaduje rekvalifikáciu na zmluvu na neurčitý čas. Nároky žalobcu formulované v rámci druhého žalobného návrhu majú preto tiež zmluvnú povahu, keďže vyplývajú zo všetkých po sebe nasledujúcich zmlúv na určitú dobu, ktoré uzavrel s uvedeným OZEÚ.

O právomoci Všeobecného súdu rozhodnúť o prvom a druhom žalobnom návrhu podľa článku 272 ZFEÚ

39 Podľa článku 272 ZFEÚ „Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodovať na základe arbitrážnej doložky pripojenej k verejnoprávnej alebo súkromnoprávnej zmluve uzavretej Úniou alebo v mene Únie“.

40 Právomocami Všeobecného súdu sú výlučne právomoci vymenované v článku 256 ZFEÚ, ktorý je spresnený v článku 51 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie. Podľa týchto ustanovení má Všeobecný súd právomoc rozhodovať v prvom stupni v sporoch v zmluvnej oblasti, ktoré mu boli predložené, iba na základe arbitrážnej doložky. V prípade neexistencie takejto doložky by Všeobecný súd rozšíril svoju súdnu právomoc nad rámec sporov, ktorých riešenie mu taxatívnym spôsobom vyhradzuje článok 274 ZFEÚ, pretože týmto ustanovením sa zveruje všeobecná právomoc rozhodovať o sporoch, ktorých účastníkom je Únia, vnútroštátnym súdom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. mája 2007, Citymo/Komisia, T-271/04, EU:T:2007:128, bod 53, a uznesenie z 30. septembra 2014, Bitiqi a i./Komisia a i., T-410/13, neuverejnené, EU:T:2014:871, bod 26).

41 V prejednávanej veci je potrebné uviesť, že po sebe nasledujúce pracovné zmluvy žalobcu, z ktorých vyplýva prvý a druhý žalobný návrh, neobsahujú rozhodcovskú doložku, ktorá by udeľovala právomoc Všeobecnému súdu ako zmluvne určenému súdu.

42 Okrem toho sa žalobca nemôže odvolávať na rozhodcovskú doložku v prospech Všeobecného súdu, ktorú obsahuje zmluva o dočasnom vedení úradu.

43 Po prvé zmluva o dočasnom vedení úradu je totiž zmluva, ktorej účelom nie je založiť pracovný pomer medzi žalobcom a ostatnými účastníkmi zmluvy, ale poveriť ho určitými stanovenými funkciami. Okrem toho, ako zdôrazňuje Rada, ide o prílohu k dohode o financovaní, ktorá sa pravidelne uzatvára medzi Komisiou a OZEÚ v Bosne a Hercegovine v rámci delegovania právomocí na tohto OZEÚ v rámci plnenia rozpočtu, v súlade s článkom 5 ods. 3 prvou vetou rozhodnutia 2019/1340, podľa ktorého „hospodárenie s výdavkami je predmetom zmluvy medzi OZEÚ [v Bosne a Hercegovine] a Komisiou“.

44 Po druhé zmluva o dočasnom vedení úradu je doplnková k zmluve na určitú dobu žalobcu. Na jednej strane totiž podľa článku 8 dohody o financovaní uzavretej medzi Komisiou a OZEÚ v Bosne a Hercegovine, ktorá má referenčné číslo CFSP/2019/15, „dočasný vedúci úradu musí byť zamestnancom OZEÚ [v Bosne a Hercegovine]“. Na druhej strane podľa zmluvy o dočasnom vedení úradu, ktorá vo svojej preambule odkazuje na článok 8 dohody o financovaní CFSP/2019/15, sa stanovuje, že „ak je dočasný vedúci úradu členom personálu OZEÚ [v Bosne a Hercegovine], jeho odmena, práva a povinnosti zostávajú v súlade s podmienkami jeho pracovnej zmluvy“.

45 Napokon zmluva o dočasnom vedení úradu má podmienečný charakter, pretože sa môže uplatniť len vtedy, keď sú splnené určité podmienky týkajúce sa postavenia OZEÚ v Bosne a Hercegovine, napríklad jeho úmrtie, nespôsobilosť alebo odstúpenie, alebo počas obdobia, keď je pozícia neobsadená, medzi po sebe nasledujúcimi mandátmi dvoch OZEÚ v Bosne a Hercegovine (pozri bod 9 vyššie). K dňu vydania rozhodnutia o výpovedi, ktorým bol ukončený výkon funkcie žalobcu pri OZEÚ v Bosne a Hercegovine, však nebola splnená žiadna z uvedených podmienok, takže zmluva o dočasnom vedení úradu sa nemala uplatňovať.

46 Vzhľadom na uvedené skutočnosti a keďže v zmluve na určitú dobu žalobcu nie je arbitrážna doložka, Všeobecný súd nemá právomoc rozhodnúť o prvom a druhom žalobnom návrhu podľa článku 272 ZFEÚ.

O právomoci Všeobecného súdu rozhodnúť o prvom a druhom žalobnom návrhu podľa článkov 263 a 268 ZFEÚ

47 Ako už bolo uvedené v bodoch 37 a 38 vyššie, nároky žalobcu uvedené v prvom a druhom žalobnom návrhu vyplývajú z jeho pracovných zmlúv, ktoré neobsahujú arbitrážnu doložku, na základe ktorej by Všeobecný súd ako zmluvne určený súd mal právomoc rozhodovať podľa článku 272 ZFEÚ (pozri bod 41 vyššie). V súlade so zásadami uvedenými v bode 40 vyššie tak tieto žalobné návrhy v zásade patria do pôsobnosti vnútroštátnych súdov, v súlade s článkom 274 ZFEÚ.

48 Ak však súd Únie v rámci sporu zmluvnej povahy odmietne uplatniť právomoc, ktorá je mu zverená článkami 263 a 268 ZFEÚ, je to s cieľom zabezpečiť súlad výkladu týchto ustanovení s článkami 272 a 274 ZFEÚ, a teda zachovať súdržnosť súdneho systému Únie, ktorý tvorí komplexný súbor prostriedkov nápravy a postupov určených na zabezpečenie preskúmania zákonnosti aktov inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie, respektíve na nahrádzanie škody spôsobenej Úniou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júna 2020, CSUE/KF EÚ, C-14/19 P, EU:C:2020:492, body 80 až 82).

49 Preto v rámci sporu zmluvnej povahy nemôže súd Únie odmietnuť uplatniť právomoc, ktorú mu priznáva ZFEÚ, ak by to malo za následok vylúčenie akéhokoľvek súdneho preskúmania aktov prijatých inštitúciami, orgánmi, úradmi alebo agentúrami Únie alebo žiadosti o náhradu škody spôsobenej Úniou zo strany súdu Únie alebo súdov členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júna 2020, CSUE/KF EÚ, C-14/19 P, EU:C:2020:492, body 84 a 85).

50 Za týchto okolností a bez ohľadu na zmluvnú povahu prvého a druhého žalobného návrhu, aby sa zabezpečila existencia účinného súdneho preskúmania, Všeobecný súd môže odmietnuť uplatniť právomoc, ktorú odvodzuje z článkov 263 ZFEÚ a 268 ZFEÚ, až vtedy, keď sa uistí, že žalobca môže predložiť tieto návrhy vnútroštátnemu súdu v zmysle článku 274 ZFEÚ, teda súdu členského štátu.

51 Z tohto dôvodu nemožno súhlasiť s tým, ako tvrdili žalovaní na pojednávaní, že by tieto žalobné návrhy mohli patriť do pôsobnosti bosnianskych súdov, čo nie sú súdy členských štátov. Rovnako je potrebné odmietnuť tvrdenie OZEÚ v Bosne a Hercegovine, že žalobca mal možnosť obrátiť sa so žiadosťou o rozhodnutie o týchto návrhoch na arbitrážny orgán stanovený v článku 17 predmetnej zmluvy, pretože nemožno predpokladať právomoc takéhoto orgánu bez právomoci súdu Únie alebo súdov členských štátov, aj keby tento orgán spĺňal kritériá nezávislosti a nestrannosti.

52 Vzhľadom na uvedené skutočnosti treba overiť, či obsah predmetnej zmluvy, prípadne uplatniteľné pravidlá práva Únie umožňujú určiť súd členského štátu, ktorý je príslušný rozhodnúť o prvom a druhom žalobnom návrhu.

– *O zmluvných ustanoveniach*

53 Po prvé treba uviesť, že žiadna z pracovných zmlúv žalobcu neobsahovala doložku, v ktorej by sa stanovovala príslušnosť súdov niektorého členského štátu. S výnimkou prvej z nich obsahovali totiž tieto zmluvy len doložku týkajúcu sa „urovnania sporov“, ktorá stranám uvedených zmlúv umožňovala predložiť svoj spor arbitrážnemu orgánu v prípade neúspešného pokusu o jeho zmierlivé urovnanie, bez možnosti podať proti rozhodcovskému rozsudku odvolanie.

54 Po druhé z článkov 1 a 18 predmetnej zmluvy vyplýva, že žalobca sa zaviazal dodržiavať štandardné operačné postupy OZEÚ v Bosne a Hercegovine, čo je všeobecný dokument uplatňovaný na všetkých členov personálu uvedeného OZEÚ. Pokiaľ ide o prostriedky nápravy, ktoré majú títo členovia k dispozícii, kapitola 11 uvedených štandardných operačných postupov s názvom „Prostriedky nápravy a spory“ obsahuje článok 11.1 s názvom „Prostriedky nápravy“, v ktorom sa stanovuje, že zamestnanec OZEÚ v Bosne a Hercegovine môže prostriedok nápravy proti aktu, ktorý sa ho nepriaznivo dotýka, predložiť svojmu nadriadenému, ako aj článok 11.2 s názvom „Riešenie sporov“, v ktorom sa stanovuje len možnosť obrátiť sa na rozhodcovský orgán, pričom proti jeho rozhodnutiam sa nemožno odvolať.

55 Z uvedeného vyplýva, že pracovné zmluvy žalobcu neumožňujú určiť súd členského štátu, ktorý by bol príslušný, aby rozhodol o prvom a druhom žalobnom návrhu.

– *O ustanoveniach práva Únie*

56 Pokiaľ ide o ustanovenia práva Únie týkajúce sa právomoci súdov členských štátov, normotvorca Únie prijal nariadenie Brusel Ia, ktorého cieľom, ako vyplýva z jeho odôvodnení 4 a 15, je harmonizovať kolízne normy v občianskych a obchodných veciach prostredníctvom noriem právomoci, ktoré sú vysoko predvídateľné. Toto nariadenie tak sleduje cieľ právnej istoty spočívajúci v posilnení právnej ochrany osôb usadených v Európskej únii tým, že sa žalobcovi umožní ľahko určiť súd, na ktorý sa môže obrátiť, a žalovanému rozumne predvídať, na ktorom súde môže byť žalovaný (rozsudok zo 4. októbra 2018, Feniks, C-337/17, EU:C:2018:805, bod 34).

57 V rozpore s tvrdením žalovaných na pojednávaní je na mieste dospieť k záveru, že sa v prejednávanej veci nariadenie Brusel Ia uplatňuje. V tomto smere sa podľa jeho článku 1 ods. 1 toto nariadenie „uplatňuje v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné a správne veci ani na zodpovednosť štátu za úkony a opomenutia pri výkone štátnej moci (*acta iure imperii*)“. V prejednávanej veci však z vyššie uvedeného bodu 36 možno vyvodiť, že rozhodnutie o výpovedi nepredstavuje akt štátnej moci v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia Brusel Ia, ale vychádza z predmetnej zmluvy. Prvý žalobný návrh tak patrí do oblasti občianskych a obchodných vecí v zmysle článku 1 tohto nariadenia. Podobne z úvah uvedených vyššie v odseku 38 vyplýva, že aj druhý žalobný návrh patrí do uvedenej oblasti.

58 Keďže sa teda v prejednávanej veci prvý a druhý žalobný návrh týkajú sporu zmluvnej povahy, ktorý sa v súlade s článkom 274 ZFEÚ v zásade považuje za spor patriaci do pôsobnosti vnútroštátnych súdov (pozri bod 40 vyššie), je potrebné preskúmať, či ustanovenia nariadenia Brusel Ia umožňujú určiť súd členského štátu, ktorý je príslušný o nich rozhodnúť.

59 Pokiaľ ide o individuálne pracovné zmluvy, pravidlá v oblasti právomoci sú stanovené v článku 21 nariadenia Brusel Ia, ktorý znie takto:

„1. Zamestnávateľa s bydliskom v členskom štáte možno žalovať:

a) na súdoch členského štátu, v ktorom má bydlisko, alebo

b) v inom členskom štáte:
   i) na súdoch podľa miesta, kde alebo odkiaľ zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu, alebo na súdoch podľa miesta, kde naposledy prácu vykonával, alebo
   ii) ak zamestnanec prácu nevykonáva alebo nevykonával obvykle v jednej krajine, na súdoch podľa miesta, kde sa nachádza alebo nachádzala prevádzkareň, ktorá zamestnanca najala.

2. Zamestnávateľa, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, možno žalovať na súde členského štátu v súlade s odsekom 1 písm. b).“

60 Po prvé podľa článku 21 nariadenia Brusel Ia je príslušný vnútroštátny súd v mieste bydliska zamestnávateľa, takže je potrebné určiť zamestnávateľa žalobcu.

61 V tomto smere je podľa judikatúry Súdneho dvora pracovník v podriadenom vzťahu, ktorého existencia sa musí posudzovať v každom konkrétnom prípade na základe všetkých skutočností a okolností, ktoré charakterizujú vzťahy medzi zmluvnými stranami (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. októbra 2022, ROI Land Investments, C-604/20, EU:C:2022:807, body 30 až 32). Preto je na určenie zamestnávateľa pracovníka potrebné určiť subjekt, ktorému bol tento

pracovník skutočne podriadený, pričom týmto subjektom je ten, ktorý najmä musí hradiť príslušné mzdové náklady a má skutočnú moc tohto pracovníka prepustiť (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2020, AFMB a i., C-610/18, EU:C:2020:565, body 56 a 61).

62 V prejednávanej veci treba najprv uviesť, že žalobca uzavrel všetky svoje pracovné zmluvy s OZEÚ v Bosne a Hercegovine a ten v nich bol označený ako „zamestnávateľ“.

63 Podľa článku 6 ods. 1 rozhodnutia (EÚ) 2019/1340 potom OZEÚ v Bosne a Hercegovine „v rámci svojho mandátu a zodpovedajúcich dostupných finančných prostriedkov zodpovedá za vytvorenie svojho tímu“ a „bezodkladne informuje Radu a Komisiu o zložení svojho tímu“. V článku 6 ods. 2 toho istého rozhodnutia sa uvádza, že „členské štáty, inštitúcie Únie a ESVČ môžu navrhnúť vyslanie personálu na výkon práce pre OZEÚ [v Bosne a Hercegovine; plat] členov takto vyslaného personálu hradí príslušný členský štát, príslušná inštitúcia Únie alebo ESVČ“ a že „členovia medzinárodného zmluvného personálu musia byť štátnymi príslušníkmi niektorého členského štátu“.

64 Na jednej strane z týchto ustanovení vyplýva, že OZEÚ v Bosne a Hercegovine môže prijímať medzinárodných zmluvných zamestnancov, ktorých si môže vybrať nezávisle od Rady, Komisie alebo ESVČ, a že až po uskutočnení takéhoto výberu o ňom musí informovať Radu a Komisiu, ako sa potvrdilo na pojednávaní. Na druhej strane z tých istých ustanovení vyplýva, že odmeny členov medzinárodného zmluvného personálu prijatých uvedeným OZEÚ sa odpočítavajú z rozpočtu prideleného OZEÚ, takže skutočné náklady na tieto odmeny znáša OZEÚ.

65 Napokon, ako sa uvádza v bode 54 vyššie, OZEÚ v Bosne a Hercegovine prijal štandardné operačné postupy, ktoré sa vzťahujú na všetkých zamestnancov pracujúcich pre OZEÚ a na ktoré sa odkazuje v predmetnej zmluve. Z nich vyplýva, že:

– OZEÚ v Bosne a Hercegovine má právomoc prepustiť svojich zmluvných zamestnancov (pozri článok 12.2),

– rozhodnutie o obnovení zmluvy medzinárodného zmluvného pracovníka sa môže prijať len z podnetu a na základe neobmedzeného uváženia OZEÚ v Bosne a Hercegovine (pozri článok 5.6),

– OZEÚ v Bosne a Hercegovine je disciplinárnym orgánom pre členov svojho personálu (pozri článok 10.2.5),

– OZEÚ v Bosne a Hercegovine zodpovedá za ročné hodnotenie svojich zamestnancov s dĺžkou služby dlhšou ako šesť mesiacov (pozri článok 5.4),

– OZEÚ v Bosne a Hercegovine určuje pracovný čas svojich zamestnancov a schvaľuje všetky zmeny bežného pracovného času, ako aj všetky žiadosti o dodatočnú prácu, ktorá sa kompenzuje dňami dovolenky alebo, výnimočne a na základe povolenia OZEÚ v Bosne a Hercegovine, vyplatením náhrady (pozri článok 7.1),

– OZEÚ v Bosne a Hercegovine musí schváliť každú žiadosť člena svojho personálu o ročnú alebo mimoriadnu dovolenku a práve on môže výnimočne poskytnúť zmluvnému pracovníkovi náhradu za dovolenku, ktorú si nevyčerpal pred skončením svojej zmluvy (pozri články 7.2 a 7.3).

66 Za týchto okolností bol žalobca na účely plnenia svojich pracovných zmlúv skutočne podriadený OZEÚ v Bosne a Hercegovine, ktorý bol preto jeho zamestnávateľom v zmysle článku 21 nariadenia Brusel Ia.

67 Keďže OZEÚ v Bosne a Hercegovine má sídlo v Sarajeve (Bosna a Hercegovina), súd miesta jeho bydliska nie je súdom členského štátu. Článok 21 ods. 1 písm. a) nariadenia Brusel Ia teda neumožňuje určiť súd členského štátu, ktorý má právomoc rozhodnúť o prvom a druhom žalobnom návrhu.

68 Po druhé práve v Sarajeve sa mali plniť aj pracovné zmluvy žalobcu. V prípade predmetnej zmluvy to vyplýva najmä z článku 3 a z opisu pracovnej pozície žalobcu, ktorý je prílohou k uvedenej zmluve. Článok 21 ods. 1 písm. b) bod i) nariadenia Brusel Ia preto neumožňuje určiť na základe miesta, kde žalobca vykonával svoju prácu, súd členského štátu, ktorý je príslušný rozhodnúť o prvom a druhom žalobnom návrhu.

69 Po tretie z dokumentov v spise nevyplýva, že žalobca obvykle vykonával svoju prácu vo viacerých krajinách, takže normy právomoci stanovené v článku 21 ods. 1 písm. b) bode ii) nariadenia Brusel Ia sa na jeho situáciu nevzťahujú.

70 Po štvrté sa žalobca odvoláva na článok 20 ods. 2 nariadenia Brusel Ia, podľa ktorého sa zamestnávateľ, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, považuje za zamestnávateľa s bydliskom v členskom štáte, v ktorom má organizačnú zložku, obchodné zastúpenie alebo inú pobočku. V tejto súvislosti sa na uplatnenie tohto ustanovenia vyžaduje najmä to, aby sa spor týkal buď úkonov súvisiacich s činnosťou týchto subjektov, alebo záväzkov, ktoré tieto subjekty prijali v mene materského subjektu, pričom takéto úkony musia byť vykonané v štáte, v ktorom sa nachádzajú (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júla 2012, Mahamdia, C-154/11, EU:C:2012:491, bod 48 a citovanú judikatúru).

71 V prejednávanej veci však nič nenasvedčuje tomu, že skutočný zamestnávateľ žalobcu, konkrétne OZEÚ v Bosne a Hercegovine, má organizačnú zložku, obchodné zastúpenie alebo inú pobočku na území členského štátu, ani *a fortiori* tomu, že prvý a druhý žalobný návrh sa týkajú úkonov súvisiacich s takýmito subjektmi.

72 Podobne je pravda, ako uviedol žalobca, že Rada, Komisia aj ESVČ majú sídlo v Bruseli (Belgicko), pričom článok 8 ods. 1 nariadenia Brusel Ia umožňuje, aby v prípade existencie viacerých žalovaných boli všetci žalovaní na súde v mieste bydliska jedného z nich. Z judikatúry Súdneho dvora však vyplýva, že toto ustanovenie sa nemá uplatňovať na žalovaného, ktorý nemá bydlisko v niektorom členskom štáte, ak je žalovaný v rámci žaloby smerujúcej proti viacerým žalovaným, medzi ktorými sa nachádzajú aj osoby s bydliskom v Únii (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. apríla 2013, Sapir a i., C-645/11, EU:C:2013:228, bod 56). Článok 8 ods. 1 uvedeného nariadenia by teda žalobcovi neumožňoval žalovať OZEÚ v Bosne a Hercegovine, pokiaľ ide o prvý a druhý žalobný návrh, na bruselských súdoch.

73 Okrem toho sa v súlade s článkom 20 ods. 1 nariadenia Brusel Ia článok 8 ods. 1 toho istého nariadenia uplatňuje vo vzťahu k pracovnej zmluve len „v konaní začatom proti zamestnávateľovi“. Ako sa však uvádza v bode 66 vyššie, zamestnávateľom žalobcu bol OZEÚ v Bosne a Hercegovine. Prvý a druhý žalobný návrh, v ktorých sa ako žalovaní uvádzajú Rada, Komisia a ESVČ, ktoré majú sídlo v Bruseli, teda nepredstavujú „žalobu proti zamestnávateľovi“, pri ktorej by bolo možné uplatniť pravidlo uvedené v poslednom uvedenom ustanovení.

74 Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ ide o prvý a druhý žalobný návrh týkajúci sa predmetnej zmluvy, mal by sa v zásade uplatniť článok 6 ods. 1 nariadenia Brusel Ia, všeobecné ustanovenie, podľa ktorého „ak žalovaný nemá bydlisko na území členského štátu, právomoc súdov každého členského štátu sa určí podľa právneho poriadku tohto členského štátu“.

75 Uplatňovanie článku 6 ods. 1 nariadenia Brusel Ia by znamenalo, že prípadná právomoc vnútroštátneho súdu by mala náhodný charakter v tom zmysle, že by práve právo každého členského štátu určovalo, či sa možno s takýmto sporom obrátiť na jeho súdy, čo by mohlo mať za následok, že by nakoniec nebol príslušný žiadny súd členského štátu. Takýto dôsledok je v tomto prípade dokonca obzvlášť pravdepodobný, keďže podobne ako v prípade OZEÚ v Bosne a Hercegovine má navrhovateľ bydlisko v tretej krajine, v Spojenom kráľovstve, a nejaví sa ako zrejmé, že by tento spor mal spojitosť s tým či oným členským štátom, ktorá by mohla odôvodniť príslušnosť súdu takéhoto štátu.

76 Ako však bolo uvedené v bodoch 48 a 49 vyššie, Všeobecný súd sa v rámci sporu zmluvnej povahy, ktorého účastníkom je Únia, nemôže zrieknuť právomoci, ktorá mu bola zverená článkami 263 a 268 ZFEÚ, ak by to viedlo k tomu, že by rozhodnutia prijaté inštitúciou, orgánom, úradom alebo agentúrou Únie alebo žiadosť o náhradu škody spôsobenej Úniou boli vylúčené z akéhokoľvek súdneho preskúmania súdmi Únie alebo súdmi členských štátov.

77 Za týchto okolností prináleží Všeobecnému súdu, aby posúdil, či žiadosti uvedené v prvom a druhom žalobnom návrhu patria do právomoci, ktorá mu vyplýva z týchto ustanovení, a prípadne rozhodol, že má právomoc o týchto žiadostiach rozhodnúť.

78 V tejto súvislosti má Všeobecný súd na základe článku 263 ZFEÚ právomoc rozhodnúť o žiadosti žalobcu uvedenej v prvom žalobnom návrhu, ktorá sa týka zákonnosti rozhodnutia o výpovedi, čo je rozhodnutie prijaté subjektom Únie zriadeným na základe Zmlúv, konkrétne OZEÚ v Bosne a Hercegovine, a ktoré je preto nutné pripísať inštitúcii, orgánu, úradu alebo agentúre Únie. Treba preto konštatovať, že žalobca sa v rámci tohto žalobného návrhu domáha zrušenia uvedeného rozhodnutia. Rovnako tak v rozsahu, v akom sa žalobca v rámci tohto žalobného návrhu domáha peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá údajne vznikla v dôsledku rozhodnutia o výpovedi, je nutné takúto žiadosť považovať za žiadosť o určenie mimozmluvnej zodpovednosti Únie, v súvislosti s ktorou má Všeobecný súd právomoc na základe článku 268 ZFEÚ.

79 Pokiaľ ide o žiadosť žalobcu predloženú v rámci prvého žalobného návrhu, aby Všeobecný súd nariadil jeho opätovné prijatie do personálu OZEÚ v Bosne a Hercegovine, táto žiadosť sa musí zamietnuť z dôvodu, že Súdny dvor nemá právomoc sa ňou zaoberať.

80 Podľa judikatúry totiž súd Únie v zásade nemôže bez prekročenia výsad správneho orgánu vydať príkazy inštitúcii, orgánu, úradu alebo agentúre Únie (pozri rozsudky z 2. októbra 2014, Strack/Komisia, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, bod 145 a citovanú judikatúru, a z 9. septembra 2020, P. Krücken Organic/Komisia, T-565/18, neuverejnený, EU:T:2020:395, bod 23 a citovanú judikatúru). Táto zásada sa v podstate uplatňuje v konaní o žalobe o náhradu škody, v ktorom sa žalobca domáha, aby sa žalovanej inštitúcii uložilo prijať konkrétne opatrenia na náhradu údajnej ujmy (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. januára 2004, Makedoniko Metro a Michaniki/Komisia, T-202/02, EU:T:2004:5, bod 53, a zo 17. decembra 2008, Portela/Komisia, T-137/07, neuverejnený, EU:T:2008:589, bod 46).

81 Je zrejmé, že článok 268 a článok 340 druhý pododsek ZFEÚ, ktoré sa týkajú mimozmluvnej zodpovednosti Únie, síce umožňujú priznanie vecnej náhrady, ktorá môže mať prípadne, ak sa zdá, že je v súlade so všeobecnými zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov týkajúce sa mimozmluvnej zodpovednosti, formu príkazu niečo vykonať alebo nevykonať, čo môže viesť žalovanú inštitúciu k určitému správaniu (uznesenie z 3. septembra 2013, Idromacchine a i./Komisia, C-34/12 P, neuverejnené, EU:C:2013:552, bod 29; pozri v tomto zmysle aj rozsudok z 10. mája 2006, Galileo International Technology a i./Komisia, T-279/03, EU:T:2006:121, bod 63).

82 Takýto scenár však prichádza do úvahy len v osobitných prípadoch, keď navrhovateľ tvrdí, že mu vznikla ujma, ktorú nemožno plne nahradiť prostredníctvom náhrady škody a ktorej osobitné charakteristiky si vyžadujú vydanie súdneho príkazu niečo vykonať alebo nevykonať, najmä ak je cieľom takéhoto súdneho príkazu ukončiť skutočnosť, ktorá spôsobila škodu a ktorej účinky pretrvávajú. V prejednávanej veci to tak nie je, keďže žalobca bol schopný vyčísliť rozsah majetkovej ujmy, ktorú utrpel v dôsledku rozhodnutia o skončení pracovného pomeru, ktorú odhaduje na 393 850,08 eura, pričom táto suma zodpovedá mzde, ktorú nemohol tri roky dostávať v dôsledku ukončenia výkonu jeho funkcie.

83 Okrem toho, keďže sa žalobca v rámci prvého žalobného návrhu subsidiárne (popri žiadosti o opätovné prijatie do zamestnania) domáha, aby sa žalovaným uložila povinnosť zaplatiť mu 393 850,08 eura ako náhradu majetkovej škody, ktorá mu údajne vznikla v dôsledku rozhodnutia o výpovedi, treba takýto návrh považovať za návrh na uplatnenie mimozmluvnej zodpovednosti Únie, v súvislosti s ktorou má Všeobecný súd na základe článku 268 ZFEÚ právomoc rozhodovať.

84 Napokon, pokiaľ ide o druhý žalobný návrh, na jednej strane žiadosť, aby Všeobecný súd rozhodol, že jeho pracovná zmluva má byť rekvalifikovaná na zmluvu na neurčitý čas, treba považovať za žiadosť o vydanie súdneho príkazu adresovaného OZEÚ v Bosne a Hercegovine ako zamestnávateľovi žalobcu (pozri bod 66 vyššie). V súlade s judikatúrou uvedenou v bode 80 však Všeobecný súd nemá právomoc rozhodnúť o žiadosti tohto typu. Okrem toho, aj keby sa takáto žiadosť mala považovať za žiadosť o náhradu ujmy údajne spôsobenej neuzavretím zmluvy na neurčitý čas, nebola by osobitným prípadom, v ktorom by Všeobecný súd mohol vydať súdny príkaz, v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 81 vyššie. Prípadnú ujmu, ktorá vznikla neuzatvorením zmluvy s pevne stanovenou odmenou, by totiž Všeobecný súd mohol prípadne napraviť tým, že uloží Únii povinnosť zaplatiť žalobcovi peňažnú sumu.

85 Na druhej strane, aj žiadosť podaná v rámci druhého žalobného návrhu, ktorou sa požaduje, aby Všeobecný súd konštatoval, že žalovaní porušili svoje zmluvné povinnosti, nie je podaná na podporu návrhov na zrušenie v zmysle článku 263 ZFEÚ. Táto žiadosť nie je podaná ani na podporu žiadosti o nápravu ujmy, ktorú by Všeobecný súd mohol preskúmať podľa článku 268 ZFEÚ. Takáto žiadosť sa preto musí považovať len za žiadosť o to, aby Všeobecný súd vyslovil právne vyhlásenie. Právomoci, ktoré Všeobecnému súdu vyplývajú zo zmlúv, a najmä z článkov 263 a 268 ZFEÚ, mu však neumožňujú prijať stanovisko prostredníctvom všeobecného alebo zásadného vyhlásenia (pozri v tomto zmysle uznesenie z 9. decembra 2003, Taliansko/Komisia, C-224/03, neuverejnené, EU:C:2003:658, body 20 a 21; rozsudok z 21. marca 2012, Fulmen a Mahmoudian/Rada, T-439/10 a T-440/10, EU:T:2012:142, bod 41, a uznesenie z 25. októbra 2011, DMA Die Marketing Agentur a Hofmann/Rakúsko, T-472/11, neuverejnené, EU:T:2011:631, bod 10).

86 Aj druhý žalobný návrh musí byť preto v celom rozsahu zamietnutý z dôvodu nepríslušnosti Všeobecného súdu.

Záver

87 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti treba po prvé zamietnuť námietky nepríslušnosti Všeobecného súdu na to, aby rozhodol o prvom žalobnom návrhu, pokiaľ ide o žiadosť o zrušenie rozhodnutia o výpovedi, v prípade ktorého má Všeobecný súd právomoc rozhodovať na základe článku 263 ZFEÚ, a pokiaľ ide o žiadosti žalobcu o peňažnú náhradu nemajetkovej a majetkovej ujmy, ktorá mu údajne vznikla v dôsledku tohto rozhodnutia, v prípade ktorej má Všeobecný súd právomoc rozhodnúť na základe článku 268 ZFEÚ.

88 Po druhé žiadosť žalobcu predložená v rámci prvého žalobného návrhu, ktorou sa domáha nariadenia jeho opätovného prijatia do personálu OZEÚ v Bosne a Hercegovine, sa musí zamietnuť z dôvodu nepríslušnosti.

89 Po tretie druhý žalobný návrh sa musí zamietnuť z dôvodu nepríslušnosti.

O prekážke konania z dôvodu nesplnenia formálnych požiadaviek žaloby

90 Rada, ESVČ a OZEÚ v Bosne a Hercegovine tvrdia, že žaloba nespĺňa formálne požiadavky stanovené v článku 76 rokovacieho poriadku. Spoločne alebo jednotlivo sa odvolávajú na nejasnosť po prvé návrhu ako celku, po druhé právneho základu návrhu, po tretie najmä štvrtého žalobného návrhu a po štvrté žalobných dôvodov uvádzaných na podporu žalobných návrhov.

91 Podľa článku 21 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, uplatniteľného na konanie pred Všeobecným súdom podľa článku 53 prvého odseku toho istého štatútu, ako aj podľa článku 76 písm. d) rokovacieho poriadku, sa musí v každej žalobe uvádzať predmet konania, dôvody a tvrdenia, na ktorých je žaloba založená, ako aj stručné zhrnutie uvedených dôvodov. Tieto údaje musia byť dostatočne jasné a presné na to, aby umožnili žalovanému pripraviť svoju obranu a Všeobecnému súdu rozhodnúť o žalobe prípadne aj bez ďalších podporných informácií. Na účely zabezpečenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti je pre prípustnosť žaloby potrebné, aby základné skutkové a právne okolnosti, na ktorých sa zakladá, vyplývali aspoň stručne, ale súvislo a zrozumiteľne z textu samotnej žaloby (pozri rozsudok z 25. januára 2018, BSCA/Komisia, T-818/14, EU:T:2018:33, bod 95 a citovanú judikatúru).

92 Okrem toho práve žalobcovi prináleží vybrať si právne odôvodnenie svojej žaloby, pričom si zvolí najvhodnejší právny základ, a nie súdu Únie (pozri rozsudok z 15. marca 2005, Španielsko/Eurojust, C-160/03, EU:C:2005:168, bod 35 a citovanú judikatúru).

93 Žaloba smerujúca k náhrade údajne utrpenej ujmy spôsobenej inštitúciou Únie musí napokon obsahovať údaje, ktoré umožňujú identifikovať konanie, ktoré žalobca vytýka inštitúcii, dôvody, pre ktoré zastáva názor, že medzi týmto konaním a ujmou, ktorú údajne utrpel, existuje príčinná súvislosť, ako aj povahu a rozsah tejto ujmy (pozri rozsudok z 2. marca 2010, Arcelor/Parlament a Rada, T-16/04, EU:T:2010:54, bod 132 a citovanú judikatúru).

94 Práve na základe týchto úvah treba preskúmať namietanú prekážku konania.

95 Okrem toho vzhľadom na zamietnutie žiadosti žalobcu o opätovné prijatie do personálu OZEÚ v Bosne a Hercegovine a jeho žiadostí predložených v rámci druhého žalobného návrhu (pozri body 88 a 89 vyššie) z dôvodu nepríslušnosti Všeobecného súdu, je potrebné obmedziť preskúmanie týchto prekážok konania na ostatné žiadosti žalobcu.

O prekážke konania z dôvodu nejasnosti návrhov žalobcu ako celku

96 Rada poukazuje na to, že v petite žaloby sú uvedené tri žalobné návrhy, zatiaľ čo v časti žaloby týkajúcej sa právnej argumentácie sú uvedené len dva.

97 Z návrhov žalobcu, ktoré sú uvedené na začiatku a na konci žaloby a zhrnuté v bode 24 vyššie, však vyplýva, že žalobné návrhy žalobcu tvoria jednak tri hlavné žiadosti a jednak jedna subsidiárna žiadosť.

98 V rozpore s tvrdením Rady je táto prezentácia v súlade s odkazom na dva žalobné návrhy v časti žaloby venovanej právnej argumentácii. Z prečítania tejto časti totiž vyplýva, že na jednej strane odkaz v žalobe na „prvý hlavný žalobný návrh“ odkazuje na jeho tri hlavné žiadosti uvedené v jeho návrhoch zhrnutých vyššie v prvej až tretej zarážke bodu 24. Na druhej strane „druhý žalobný návrh“ uvedený v žalobe je subsidiárnej povahy, a preto zodpovedá štvrtému žalobnému návrhu zhrnutému vyššie vo štvrtej zarážke bodu 24a.

99 V dôsledku toho treba námietku prekážky konania z dôvodu nejasnosti návrhov žalobcu ako celku zamietnuť.

O námietke prekážky konania z dôvodu nejasnosti právneho základu žaloby

100 Rada, ESVČ a OZEÚ v Bosne a Hercegovine tvrdia, že právny základ žaloby nie je dostatočne jasný.

101 Je pravda, že žaloba je trochu nepresná, pokiaľ ide o ustanovenia, na základe ktorých bola podaná. Na prvej strane žaloby je totiž uvedený nadpis „Žaloba o neplatnosť a náhradu škody“ a uvádza sa, že žalobca „podáva žalobu o neplatnosť a náhradu škody podľa článkov 263, 268 a 272 ZFEÚ“.

102 V prvom rade však napriek nepresnosti žaloby z jej častí venovaných právomoci Všeobecného súdu a právnej argumentácii možno pochopiť, že žalobca podal prvý žalobný návrh najmä na základe článku 272 ZFEÚ a arbitrážnej doložky v prospech Všeobecného súdu, ktorá je obsiahnutá v zmluve o dočasnom vedení úradu. Okrem toho zo žaloby vyplýva, že tento žalobný návrh sa subsidiárne uplatňuje na základe článkov 263 a 268 ZFEÚ, ako žalobca potvrdil na pojednávaní.

103 Po druhé tretím žalobným návrhom sa žalobca domáha náhrady ujmy súvisiacej s rozhodnutiami, ktoré údajne prijali Rada, Komisia a ESVČ v súvislosti s politikou náboru a riadenia medzinárodného zmluvného personálu OZEÚ v Bosne a Hercegovine, na základe článku 268 ZFEÚ, čo žalobca potvrdil vo svojich pripomienkach k námietkam nepríslušnosti a neprípustnosti.

104 Po tretie štvrtý žalobný dôvod, predložený subsidiárne pre prípad zamietnutia hlavných žalobných návrhov, výslovne odkazuje na mimozmluvnú zodpovednosť Únie. Z toho vyplýva, že tento žalobný návrh je založený na článku 268 ZFEÚ.

105 Vzhľadom na uvedené skutočnosti musí byť námietka prekážky konania z dôvodu nejasnosti právneho základu žaloby zamietnutá.

O námietke prekážky konania z dôvodu nejasnosti predovšetkým štvrtého žalobného návrhu

106 Rada tvrdí, že vo štvrtom žalobnom návrhu sa dostatočne jasne neuvádzajú tri podmienky, za ktorých môže vzniknúť mimozmluvná zodpovednosť Únie.

107 Okrem toho Komisia v podstate tvrdí, že štvrtý žalobný návrh je nejasný, keďže žalobca neurčuje podiel zodpovednosti jednotlivých žalovaných ani vinu, ktorú im možno pripísať. Právo EÚ pritom nepozná kolektívnu paušálnu zodpovednosť.

108 Napriek týmto námietkam je z obsahu žaloby zrejmé, že žalobca podáva štvrtý žalobný návrh subsidiárne pre prípad, že jeho prvé tri žalobné návrhy budú zamietnuté ako neprípustné alebo nedôvodné. Podľa názoru žalobcu by sa takéto zamietnutie malo nevyhnutne pripísať tomu, že Rada, Komisia a ESVČ neprijali dostatočne jasný právny rámec, ktorý by mu umožnil najmä predložiť vec identifikovateľnému súdu určeným spôsobom. Tvrdí teda, že došlo k porušeniu zásady rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie, zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery, ako aj zásady riadnej správy vecí verejných a povinnosti starostlivosti. V dôsledku toho požaduje náhradu ujmy vo výške 400 000 eur.

109 Pokiaľ ide o argument Komisie založený na tom, že nebola určená vina pripisovaná každej z troch žalovaných strán, ktorých sa štvrtý žalobný návrh týka, táto okolnosť nebráni prípustnosti tohto žalobného návrhu, keďže z obsahu možno pochopiť, že sa žalobca domnieva, že všetci títo žalovaní sa mohli podieľať na prijatí všeobecného režimu uplatniteľného na zmluvný personál v rámci SZBP. Rovnako mylne Komisia vytýka žalobcovi, že neurčil „príslušný podiel zodpovednosti“ každého z uvedených žalovaných. V rozpore s tým, čo tvrdí, z rozsudku z 13. novembra 1973, Werhahn Hansamühle a i./Rada a Komisia (63/72 až 69/72, EU:C:1973:121, bod 8), vyplýva, že v rámci žaloby založenej na mimozmluvnej zodpovednosti nie je neprípustné požadovať, aby viaceré inštitúcie, ktorým sa pripisuje udalosť, ktorá viedla k vzniku zodpovednosti, boli zodpovedné spoločne a nerozdielne.

110 Z tohto dôvodu je potrebné námietku prekážky konania z dôvodu nejasnosti štvrtého žalobného návrhu zamietnuť.

O námietke prekážky konania z dôvodu nejasnosti žalobných dôvodov uplatňovaných v súvislosti s jednotlivými žalobnými návrhmi

111 Podľa Rady žaloba neobsahuje jasné žalobné dôvody týkajúce sa jednotlivých žalobných návrhov.

112 V tejto súvislosti treba konštatovať po prvé, že na podporu prvého žalobného návrhu žalobca uvádza jediný žalobný dôvod založený na porušení zásady rovnosti zaobchádzania vo všeobecnosti a najmä v rozsahu, v akom je chránená anglickým právom. Na jednej strane by takéto nezohľadnenie vyplývalo z dôvodu, na ktorom sa zakladalo rozhodnutie o výpovedi, a to zo štátnej príslušnosti žalobcu. Na strane druhej žalobca tvrdí, že sa stal obeťou nerovnakého zaobchádzania vo vzťahu k úradníkom a pracovníkom zo Spojeného kráľovstva, na ktorých sa vzťahujú podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Únie (ďalej len „PZOZ“), keďže na základe výnimky, ktorá im bola poskytnutá, si mohli udržať svoje pracovné miesta napriek vystúpeniu Spojeného kráľovstva z Únie. Zo žaloby možno tiež pochopiť, že žalobca požaduje náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla v dôsledku údajne diskriminačného dôvodu rozhodnutia o výpovedi, vo výške 10 000 eur, a náhradu majetkovej ujmy súvisiacej s uvedeným rozhodnutím, pričom požaduje, aby mu žalované strany uhradili náhradu vo výške 393 850,08 eura.

113 Po druhé z obsahu žaloby vyplýva, že tretím žalobným návrhom žalobca vytýka Rade, Komisii a ESVČ, že neprijali právnu úpravu porovnateľnú s úpravou PZOZ s cieľom uplatňovať ju na medzinárodný zmluvný personál prijatý v rámci SZBP, a konkrétne OZEÚ v Bosne a Hercegovine, ani tento personál nepodriadili PZOZ. Takéto pochybenie jednak predstavuje porušenie článku 336 ZFEÚ a jednak viedlo k vytvoreniu systému, ktorý diskriminoval medzinárodný zmluvný personál OZEÚ v Bosne a Hercegovine v porovnaní so zmluvnými pracovníkmi, na ktorých sa vzťahuje PZOZ, najmä tými, ktorí pracovali pre tohto OZEÚ ako vedúceho delegácie EÚ v tomto štáte. Podľa žalobcu mu toto nerovnaké zaobchádzanie spôsobilo ujmu zodpovedajúcu sume nárokov a príspevkov, ktoré by mu boli priznané, ak by bol prijatý ako dočasný zamestnanec podliehajúci PZOZ, a v rámci tohto žalobného návrhu požaduje jej náhradu.

114 Po tretie, pokiaľ ide o štvrtý žalobný návrh, žalobca v podstate tvrdí, že v prípade zamietnutia jeho prvých troch žalobných návrhov by takéto zamietnutie bolo dôsledkom neexistencie dostatočne jasného právneho rámca, ktorý by mu umožnil podať žalobu na súd v súlade s dostatočne určitým postupom a dostatočne určitým spôsobom (pozri bod 108 vyššie). Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca najmä tvrdí, že Rada, Komisia a ESVČ tým, že nezabezpečili takýto právny rámec, porušili zásadu rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie, zásadu právnej istoty, zásadu ochrany legitímnej dôvery, zásadu riadnej správy vecí verejných a povinnosť starostlivosti.

115 Niektoré žalobné dôvody uvedené v rámci štvrtého žalobného návrhu, ktoré sa týkajú porušenia zásady ochrany jednotlivca a európskeho kódexu dobrého úradného postupu, ale nie sú rozpracované tak, aby bolo možné pochopiť, v čom tieto porušenia spočívajú. Hoci však tieto žalobné dôvody nespĺňajú požiadavky článku 76 písm. d) rokovacieho poriadku, takéto zistenie nespôsobuje neprípustnosť štvrtého žalobného návrhu v celom rozsahu, keďže je dostatočne jasne podložený dôvodmi uvedenými vyššie v bode 114.

Záver

116 Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti sa námietka prekážky konania z dôvodu nesplnenia formálnych požiadaviek stanovených v článku 76 rokovacieho poriadku žalobcom zamieta.

O námietke prekážky konania z dôvodu neprípustnosti tretieho a štvrtého žalobného návrhu z dôvodu nedodržania postupu pred podaním žaloby stanoveného v článkoch 90 a 91 služobného poriadku

117 Rada tvrdí, že tretí a štvrtý žalobný návrh sú neprípustné, keďže im nepredchádzala fáza pred podaním žaloby stanovená na základe článku 270 ZFEÚ. Podľa jej názoru, keďže v rámci týchto žalobných návrhov žalobca požaduje náhradu ujmy zodpovedajúcu sumám, ktoré by dostal, ak by jeho po sebe nasledujúce zmluvy na určitú dobu už neboli uzavreté s OZEÚ v Bosne a Hercegovine, ale s orgánom oprávneným uzatvárať zmluvy v zmysle PZOZ, mal v súlade s článkom 90 ods. 1 služobného poriadku podať žiadosť o rekvalifikáciu uvedených zmlúv a žiadosť o náhradu škody orgánu, ktorý je podľa jeho názoru k tomu príslušný.

118 Článok 270 ZFEÚ v spojení s článkom 256 ods. 1 ZFEÚ dáva Všeobecnému súdu právomoc rozhodovať „všetky spory medzi Úniou a jej zamestnancami v medziach a za podmienok stanovených služobným poriadkom… a [PZOZ]“. Postupy podávania prostriedkov nápravy, najmä lehoty a procesné pravidlá, sú uvedené v článkoch 90 a 91 služobného poriadku, na ktoré sa odkazuje v článku 46 PZOZ.

119 V tejto súvislosti z judikatúry vyplýva, že tieto postupy podávania prostriedkov nápravy sa vzťahujú nielen na osoby, ktoré sú inými než miestnymi úradníkmi alebo inými zamestnancami, ale aj na osoby, ktoré si takýto štatút nárokujú (pozri rozsudok z 23. januára 1997, Coen, C-246/95, EU:C:1997:33, bod 17 a citovanú judikatúru).

120 V prejednávanej veci treba zdôrazniť, že tretím žalobným návrhom podaným na základe článku 268 ZFEÚ žalobca žiada, aby Všeobecný súd uložil Rade, Komisii a ESVČ povinnosť nahradiť mu škodu, ktorú utrpel v dôsledku údajnej nečinnosti pri prijímaní režimu uplatniteľného na medzinárodný zmluvný personál pracujúci pre OZEÚ v Bosne a Hercegovine alebo prinajmenšom v dôsledku nerozšírenia uplatňovania PZOZ na tento personál. Dôsledkom tejto nečinnosti bolo, že žalobca bol systematicky zamestnávaný ako zmluvný pracovník tohto OZEÚ na základe zmluvy na určitú dobu podliehajúcej anglickému právu, čo viedlo k jeho diskriminácii v porovnaní s dočasnými zamestnancami pracujúcimi pre tohto OZEÚ, na ktorých sa PZOZ vzťahovali.

121 Práve v tejto súvislosti žalobca tvrdí, že mu mal byť štatút dočasného zamestnanca ESVČ priznaný, „keďže neexistuje žiadny iný uplatniteľný právny štatút“, a žiada o náhradu ujmy zodpovedajúcu náhradám a dávkam, na ktoré mohol mať nárok ako dočasný zamestnanec prijatý podľa PZOZ, „ak by sa neuplatnil iný rámec na porovnanie“. Okrem toho žalobca vo svojich pripomienkach k námietkam neprílušnosti a neprípustnosti uviedol, že „netvrdí, že jeho zmluva má byť rekvalifikovaná na zmluvu dočasného zamestnanca“.

122 Pokiaľ ide o štvrtý žalobný návrh, žalobca si v ňom nenárokuje postavenie dočasného zamestnanca v zmysle PZOZ, ale v podstate subsidiárne požaduje, v prípade zamietnutia prvých troch žalobných návrhov, náhradu ujmy, ktorú utrpel v dôsledku neexistencie jasnej právnej úpravy, ktorá by mu umožňovala najmä prístup k súdu.

123 Za týchto okolností patria nároky na náhradu škody uvedené v treťom a štvrtom žalobnom návrhu do pôsobnosti článku 268 ZFEÚ, a nie článku 270 ZFEÚ, takže žalobcovi nemožno vytýkať nedodržanie postupu pred podaním žaloby stanoveného v článkoch 90 a 91 služobného poriadku.

124 Z toho vyplýva, že námietku prekážky konania z dôvodu neprípustnosti tretieho a štvrtého žalobného návrhu pre nedodržanie postupu pred podaním žaloby stanoveného v článkoch 90 a 91 služobného poriadku treba zamietnuť.

O námietke prekážky konania z dôvodu identifikácie žalovaného alebo žalovaných

125 Rada, Komisia a ESVČ popierajú, že by mohli byť žalovanými, pokiaľ ide o prvý a druhý žalobný návrh, keďže nikdy neboli zmluvnými stranami predmetnej zmluvy a ich úloha vo vzťahu k OZEÚ v Bosne a Hercegovine sa netýka riadenia jeho zmluvného personálu. Konkrétne povedané, rozhodnutie o výpovedi im nemožno pripísať, keďže ho prijal OZEÚ v Bosne a Hercegovine, ktorý by sa mal považovať za orgán Únie, ktorý môže byť žalovaným v súvislosti s prvým žalobným návrhom.

126 Pokiaľ ide o tretí žalobný návrh, Komisia okrem toho tvrdí, že nie je zodpovedná za rozhodnutie o postupnom uzatváraní zmlúv na určitú dobu pre medzinárodný zmluvný personál zamestnaný subjektmi v oblasti SZBP. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že je to Rada, kto je prípadne oprávnený prijať rozhodnutie, ktorým sa stanoví štatút personálu v oblasti SZBP.

127 Žalobca zasa vysvetľuje, že v žalobe uviedol štyroch žalovaných vzhľadom na absenciu nezávislosti OZEÚ v Bosne a Hercegovine, ktorý je v podriadenom vzťahu voči Rade aj voči Komisii a ESVČ. Upozorňuje, že Rada OZEÚ vymenúva, že Komisia je zodpovedná za monitorovanie výkonu mandátu OZEÚ a že ESVČ je zamestnávateľom OZEÚ. Okrem toho žalobca tvrdí, že na OZEÚ v Bosne a Hercegovine sa nevzťahuje tretí žalobný návrh, keďže nemá právomoc prijať rámec pre zamestnávanie medzinárodných zmluvných zamestnancov, ktorí pre neho pracujú.

128 Vzhľadom na zamietnutie žiadosti žalobcu o opätovné prijatie do personálu OZEÚ v Bosne a Hercegovine a jeho žiadostí predložených v rámci druhého žalobného návrhu (pozri body 88 a 89 vyššie) z dôvodu nepríslušnosti Všeobecného súdu je potrebné obmedziť preskúmanie týchto prekážok konania na ostatné žiadosti žalobcu.

O prvom žalobnom návrhu

129 Ako sa uvádza v bode 87 vyššie, Všeobecný súd má právomoc preskúmať prvý žalobný návrh na základe článku 263 ZFEÚ v rozsahu, v akom sa ním požaduje zrušenie rozhodnutia o výpovedi, a na základe článku 268 ZFEÚ v rozsahu, v akom sa ním požaduje finančná náhrada nemajetkovej a majetkovej ujmy údajne spôsobenej týmto rozhodnutím.

130 V tomto smere na jednej strane podľa článku 263 prvého odseku ZFEÚ možno žalobu o neplatnosť podať proti aktom niektorých vymenovaných inštitúcií, ale všeobecnejšie aj proti aktom orgánov, úradov alebo agentúr Únie, ktoré majú mať záväzné právne účinky (uznesenie zo 4. júna 2013, Elitaliana/Eulex Kosovo, T-213/12, EU:T:2013:292, bod 19). Žaloba o neplatnosť preto musí smerovať proti inštitúcii, orgánu, úradu alebo agentúre Únie, ktorá predmetný akt prijala (pozri uznesenie z 19. novembra 2018, Iccrea Banca/Komisia a CRU, T-494/17, EU:T:2018:804, bod 19 a citovanú judikatúru).

131 Na druhej strane podľa článku 268 ZFEÚ a článku 340 druhého odseku ZFEÚ má Všeobecný súd v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti len právomoc rozhodovať spory o náhradu škody spôsobenej inštitúciami Únie alebo jej pracovníkmi pri výkone ich funkcií. Pojem „inštitúcia“ použitý v článku 340 druhom odseku ZFEÚ sa vzťahuje nielen na inštitúcie Únie uvedené v článku 13 ods. 1 ZEÚ, ale zahŕňa aj všetky ostatné orgány, úrady a agentúry Únie zriadené na základe zmlúv, ktorých cieľom je prispievať k plneniu cieľov Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. apríla 2020, Lamberts/Európsky ombudsman, T-209/00, EU:T:2002:94, bod 49 a citovanú judikatúru).

132 V rámci žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť Únie teda Úniu pred Všeobecným súdom zastupuje inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra, ktorej alebo ktorému je vytýkaná okolnosť, ktorou sa zakladá zodpovednosť (pozri v tomto zmysle uznesenie zo 6. januára 2015, Kendrion/Európska únia, T-479/14, neuverejnené, EU:T:2015:2, bod 15 a citovanú judikatúru).

133 V prejednávanej veci sa prvý žalobný návrh týka rozhodnutia o výpovedi, ktoré možno pripísať OZEÚ v Bosne a Hercegovine. Preto treba preskúmať, či uvedeného OZEÚ možno kvalifikovať ako orgán, úrad alebo agentúru Únie, ktorý alebo ktorá môže byť žalovanou stranou v konaní o žalobe podanej na základe článkov 263 a 268 ZFEÚ.

134 V tomto ohľade je na účely určenia, či subjekt alebo štruktúru, ktorý alebo ktorá patrí do organizačnej štruktúry Únie alebo v nej pôsobí, možno považovať za orgán, úrad alebo agentúru Únie, potrebné overiť, či vzhľadom na ustanovenia upravujúce jeho postavenie má dotknutý subjekt alebo štruktúra dostatočnú právnu subjektivitu na to, aby ho alebo ju bolo možné

považovať za autonómny orgán Únie a aby mohol alebo mohla byť žalovanou stranou (pozri v tomto zmysle uznesenie zo 4. júna 2012, Elti/Delegácia Únie v Čiernej Hore, T-395/11, EU:T:2012:274, body 27 až 29). Konkrétne treba predmetný subjekt alebo štruktúru považovať za orgán, úrad alebo agentúru Únie, ak je jednak poverený mandátom, ktorý je neoddeliteľne spojený s fungovaním Únie, a jednak ak je právne odlišný od existujúcich inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie (pozri v tomto zmysle a analogicky uznesenie z 3. marca 2022, Komisia/Rada, C-551/21, EU:C:2022:163, bod 14).

135 Pokiaľ ide o OZEÚ v Bosne a Hercegovine, treba najprv poznamenať, že bol podľa článku 33 ZEÚ vymenovaný Radou na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“), aby vykonával „mandát súvisiaci s osobitnými politickými otázkami“ (pozri bod 3 vyššie). Uvedený OZEÚ má teda mandát, ktorý je neoddeliteľne spojený s fungovaním Únie.

136 Ďalej podľa článku 4 ods. 1 rozhodnutia (EÚ) 2019/1340 je OZEÚ v Bosne a Hercegovine „zodpovedný za vykonávanie mandátu“. Hoci sa v tomto ustanovení tiež uvádza, že OZEÚ koná „pod vedením [vysokého predstaviteľa]“, toto vedenie sa týka len vykonávania mandátu uvedeného OZEÚ, ako je vymedzený v článku 3 toho istého rozhodnutia, a nie administratívneho riadenia v rámci tohto mandátu, najmä pokiaľ ide o personál.

137 Okrem toho z viacerých ustanovení rozhodnutia (EÚ) 2019/1340 vyplýva, že OZEÚ v Bosne a Hercegovine je právne odlišný od ostatných inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie. V tejto súvislosti sa na jednej strane v článku 5 ods. 2 a 3 rozhodnutia priznáva OZEÚ právna spôsobilosť zadávať verejné zákazky a nakupovať tovar a vyžaduje sa od neho, aby uzavrel zmluvu s Komisiou o hospodárení s jeho výdavkami. Na druhej strane, ako sa uvádza v bode 63 vyššie, článok 6 ods. 2 toho istého rozhodnutia umožňuje tomu istému OZEÚ prijímať personál vyslaný inštitúciami Únie alebo ESVČ.

138 Napokon, pokiaľ ide o riadenie zmluvného personálu, OZEÚ v Bosne a Hercegovine má právnu spôsobilosť, ktorá mu umožňuje konať samostatne. Na jednej strane z článku 6 ods. 1 a 2 rozhodnutia 2019/1340 vyplýva, že uvedený OZEÚ „zodpovedá… za vytvorenie svojho tímu“ a má právnu spôsobilosť uzatvárať zmluvy na nábor medzinárodného personálu, ktorý si vyberá bez toho, aby musel získať súhlas iných inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie, pričom Rada a Komisia musia byť informované *a posteriori* (pozri body 63 a 64 vyššie). Na druhej strane sa v uvedenom rozhodnutí uvádzajú aj odkazy na „členov personálu [OZEÚ v Bosne a Hercegovine]“ (článok 7), „[členov jeho] tímu“ (článok 8), „členov personálu, ktorí sú pod jeho priamym vedením“ (článok 10) a „OZEÚ [v Bosne a Hercegovine] a [jeho] personál“ (článok 13).

139 V dôsledku toho na účely prejednávanej veci týkajúcej sa otázok súvisiacich s riadením zamestnancov OZEÚ v Bosne a Hercegovine treba tohto OZEÚ pripodobniť k orgánom, úradom a agentúram Únie, ktoré môžu byť žalovanými v konaní o žalobe založenej na článkoch 263 a 268 ZFEÚ, a to v zmysle judikatúry uvedenej v bodoch 130 až 132 vyššie. Z toho vyplýva, že prvý žalobný návrh, pokiaľ ide o OZEÚ v Bosne a Hercegovine, je prípustný.

140 Pokiaľ ide o Radu, je pravda, že táto inštitúcia vymenúva OZEÚ v Bosne a Hercegovine, určuje podmienky a trvanie jeho mandátu a môže rozhodnúť o jeho očakávanom ukončení. Táto okolnosť však nie je taká, aby spochybnila autonómiu a právnu spôsobilosť tohto OZEÚ, pokiaľ ide o riadenie jeho personálu, ako sú uvedené v bode 138 vyššie. Okrem toho, hoci sa v článku 4 ods. 2 rozhodnutia (EÚ) 2019/1340 stanovuje, že Rada prostredníctvom Politického a bezpečnostného výboru (PBV) poskytuje OZEÚ strategické a politické usmernenia, prvý žalobný návrh sa týka

výlučne záležitostí súvisiacich s riadením personálu OZEÚ, a preto ho nemožno priradiť k aktom OZEÚ strategickej alebo politickej povahy. Z toho vyplýva, že tento žalobný návrh je neprípustný, pokiaľ ide o Radu.

141 Pokiaľ ide o Komisiu, treba poznamenať, že v súlade s článkom 5 ods. 3 rozhodnutia (EÚ) 2019/1340 je hospodárenie s výdavkami predmetom zmluvy medzi Komisiou a OZEÚ v Bosne a Hercegovine a ten Komisii zodpovedá za všetky výdavky. Úlohou Komisie v súvislosti s OZEÚ v Bosne a Hercegovine je tak napríklad monitorovať plnenie mandátu OZEÚ z hľadiska rozpočtu. Prvý žalobný návrh sa však týka riadenia personálu OZEÚ v Bosne a Hercegovine, a nie plnenia rozpočtu tohto OZEÚ. Preto je nutné prvý žalobný návrh zamietnuť ako neprípustný, pokiaľ ide o Komisiu (pozri analogicky rozsudok z 19. júla 2016, H/Rada a i., C-455/14 P, EU:C:2016:569, bod 65).

142 Pokiaľ ide o ESVČ, je pravda, že OZEÚ v Bosne a Hercegovine je fakticky zároveň vedúcim delegácie EÚ v tomto štáte a v tejto funkcii je dočasným zamestnancom ESVČ. Po prvé však predmetná zmluva, ako aj zmluvy na určitú dobu, ktoré jej predchádzali, boli podpísané výlučne uvedeným OZEÚ v tejto jeho funkcii, bez akéhokoľvek odkazu na jeho funkciu vedúceho delegácie EÚ v Bosne a Hercegovine. Po druhé v článku 1 ods. 4 rozhodnutia 2010/427/EÚ z 26. júla 2010, ktorým sa stanovuje organizácia a fungovanie ESVČ (Ú. v. EÚ L 201, 2010, s. 30), sa stanovuje, že ESVČ „sa skladá z ústrednej správy a delegácií Únie v tretích krajinách a pri medzinárodných organizáciách“, a to bez toho, aby to zahŕňalo OZEÚ. Po tretie z dokumentov v spise, a najmä z pracovného dokumentu ESVČ zo 16. marca 2016, vyplýva, že personál OZEÚ v tretej krajine nie je totožný s personálom prideleným delegácii EÚ v tomto štáte, a to ani vtedy, ako v prípade Bosny a Hercegoviny, keď je OZEÚ a vedúci delegácie EÚ tá istá osoba. V dôsledku toho je prvý žalobný návrh neprípustný, pokiaľ ide o ESVČ.

O treťom žalobnom návrhu

143 Ako sa uvádza v bode 132 vyššie, v rámci žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť Únie teda Úniu pred Všeobecným súdom zastupuje inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra, ktorej alebo ktorému je vytýkaná okolnosť, ktorá zakladá zodpovednosť.

144 V prejednávanej veci žalobca v treťom žalobnom návrhu podáva na základe článku 268 ZFEÚ žiadosť o náhradu škody z dôvodu existencie diskriminácie. V tejto žiadosti sa sťažuje, že Rada, Komisia a ESVČ medzinárodný zmluvný personál prijatý v rámci SZBP nepodriadili PZOZ, resp. že pre tento personál neprijali právny režim porovnateľný s PZOZ.

145 Z toho vyplýva, že okolnosť zakladajúca mimozmluvnú zodpovednosť Únie, ktorej sa dovoláva žalobca, spočíva v rozhodnutiach prijatých na inštitucionálnej úrovni, pokiaľ ide o právny režim uplatniteľný na zamestnávanie zmluvného personálu prijatého v rámci SZBP.

146 V tejto súvislosti žalobca tvrdí po prvé, že režim uplatniteľný na medzinárodný zmluvný personál prijímaný OZEÚ v Bosne a Hercegovine mal byť prijatý na základe článku 336 ZFEÚ, podľa ktorého „Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom… vydajú prostredníctvom nariadení Služobný poriadok… a [PZOZ]“. OZEÚ v Bosne a Hercegovine je však subjektom SZBP (pozri bod 3 vyššie) a z článku 24 ods. 1 ZEÚ a článku 31 ods. 1 tej istej zmluvy jednoznačne vyplýva, že prijímanie legislatívnych aktov v oblasti SZBP je vylúčené.

147 Článok 336 ZFEÚ preto nie je v prejednávanej veci relevantný na účely určenia inštitúcie alebo inštitúcií, ktorým sa pripisuje okolnosť zakladajúca zodpovednosť v rámci tretieho žalobného návrhu.

148 Po druhé treba uviesť, že podľa článku 26 ZEÚ má Rada tvoriť SZBP a prijímať rozhodnutia potrebné na vymedzenie a uskutočňovanie tejto politiky na základe všeobecných usmernení a strategických smerovaní vymedzených Európskou radou. Prípadné prijatie právneho režimu platného pre zmluvný personál prijatý v rámci SZBP tak patrí do vykonávania SZBP, a teda do právomoci Rady.

149 V tejto súvislosti, ako zdôrazňuje žalobca, z kombinovaného výkladu bodov 1.5 a 3.3 oznámenia C(2012) 4052 final z 26. júna 2012 o pravidlách finančného hospodárenia pre misie SZBP vyplýva, že Komisia Rade navrhla, aby sa na zmluvných pracovníkov v misiách SZBP a OZEÚ vzťahovali PZOZ.

150 Na tento návrh sa však nereagovalo, pretože delegácie členských štátov neboli schopné dosiahnuť v rámci Rady dohodu, ako vyplýva z poznámky, ktorú predsedníctvo Rady zaslalo Výboru stálych predstaviteľov (Coreper) 22. mája 2013. V poznámke sa najmä zdôraznilo, že uvedené delegácie budú pred začatím akýchkoľvek zmien režimu misií SZBP potrebovať čas na preštudovanie právnych, inštitucionálnych a prevádzkových dôsledkov a že sa domnievajú, že situácia OZEÚ si vyžiada ďalšiu diskusiu. K tejto poznámke bol pripojený návrh, v ktorom sa v súvislosti s OZEÚ uvádza:

„Rada sa domnieva, že situácia OZEÚ si vyžaduje ďalšiu diskusiu a že by sa mal zatiaľ zachovať súčasný stav. V tejto fáze môže len súhlasiť s týmto:

…

– pokračovať v skúmaní možností alternatív k situácii, keď je každý OZEÚ osobne zodpovedný za rozpočet a osobne zamestnáva personál, vrátane možnosti zriadenia podpornej bunky OZEÚ a do 31. marca 2014 podať správu Coreperu.“

151 Generálny sekretariát Rady okrem toho 13. marca 2014 vypracoval poznámku s cieľom schváliť nové usmernenia o vymenúvaní, mandáte a financovaní OZEÚ, ktorých znenie schválila Rada pre vonkajšie vzťahy po diskusii na základe pracovného dokumentu ESVČ, ktorý nasledoval po tom, čo Rada pre všeobecné záležitosti dospela 17. decembra 2013 k záveru, že je potrebné prijať tieto nové usmernenia. Z tejto poznámky vyplýva, že delegácie členských štátov považovali za potrebné objasniť právne, inštitucionálne a operačné dôsledky uplatňovania nových pravidiel týkajúcich sa zmluvného personálu misií SZBP na zmluvný personál OZEÚ.

152 Za týchto okolností treba vziať do úvahy, že prijatie právneho režimu platného pre zmluvný personál prijatý v rámci SZBP je voľbou vykonanou na úrovni Rady, ako to zdôraznila ESVČ vo svojej námietke nepríslušnosti a neprípustnosti.

153 Po tretie treba zdôrazniť, že vymenovanie OZEÚ je právomoc Rady, a to na návrh vysokého predstaviteľa a podľa článku 33 ZEÚ.

154 Okrem toho v článku 28 ZEÚ ods. 1 prvom pododseku sa stanovuje, že keď si medzinárodná situácia vyžaduje operačnú činnosť Únie, Rada prijme potrebné rozhodnutia a že tieto rozhodnutia stanovia ciele, rozsah a prostriedky, ktoré Únia dostane k dispozícii, a ak je to

potrebné, aj trvanie a podmienky ich uskutočnenia. V špecifikom rámci SZBP teda rozhodovať o prostriedkoch, ktoré majú byť sprístupnené Únii, a o podmienkach týkajúcich sa vykonávania rozhodnutí, ktoré prijíma v rámci dotknutej operačnej činnosti Únie, čo zahŕňa najmä personálne zdroje poskytnuté na túto činnosť, prináleží Rade (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. novembra 2021, Jenkinson/Rada a i., T-602/15 RENV, prebieha konanie o odvolaní, EU:T:2021:764, bod 226).

155 Rozhodnutie 2019/1340 síce výslovne neodkazuje na článok 28 ZEÚ, ale len na „Zmluvu [o EÚ], a najmä na jej článok 33 a článok 31 ods. 2“. Toto rozhodnutie však znamená operačnú činnosť, ktorá spadá pod SZBP, keďže sa ním zriaďuje OZEÚ v Bosne a Hercegovine, ktorého mandátom je v podstate podporovať činnosť Únie v konkrétnych politických otázkach na území tohto štátu, v spojení s miestnymi orgánmi, a ktorý má na účely plnenia tohto mandátu k dispozícii rozpočet a tím.

156 Navyše jednotná akcia 2002/211, ktorou bol OZEÚ v Bosne a Hercegovine vymenovaný prvýkrát, bola prijatá na základe článku 14 ZEÚ (v znení pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy), ktorého odsek 1 obsahoval ustanovenie podobné článku 28 ZEÚ v jeho súčasnom znení. Okrem toho rozhodnutie Rady 2012/330/SZBP z 25. júna 2012, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2011/426/SZBP, ktorým sa vymenúva OZEÚ v Bosne a Hercegovine (Ú. v. EÚ L 165, 2012, s. 66), a rozhodnutie Rady 2013/351/SZBP 2. júla 2013, ktorým sa mení rozhodnutie 2011/426/SBZP, ktorým sa vymenúva OZEÚ v Bosne a Hercegovine (Ú. v. EÚ L 185, 2013, s. 7), boli prijaté po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy, najmä so zreteľom na článok 28 ZEÚ.

157 Vymenovanie OZEÚ v Bosne a Hercegovine teda spadá do pôsobnosti článku 28 ZEÚ, takže v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 154 vyššie je úlohou Rady určiť personálne zdroje, ktoré má tento orgán k dispozícii.

158 Tento záver potvrdzujú usmernenia o vymenovaní, mandáte a financovaní OZEÚ uvedené v bode 151 vyššie, v ktorých sa v oddiele C uvádza, že rozhodnutie Rady o vymenovaní OZEÚ musí obsahovať niekoľko prvkov vrátane pravidiel týkajúcich sa vytvárania a zloženia tímu OZEÚ.

159 Za týchto okolností patrí prijatie štatútu platného pre medzinárodný zmluvný personál OZEÚ v Bosne a Hercegovine do právomoci Rady.

160 Po štvrté ESVČ na pojednávaní na základe článku 30 ods. 1 ZEÚ tvrdila, že Rada nemôže prijať právnu úpravu platnú pre zmluvný personál SZBP bez návrhu v tomto smere predloženého vysokým predstaviteľom alebo členským štátom. Z tohto ustanovenia, podľa ktorého „každý členský štát, vysoký predstaviteľ… alebo vysoký predstaviteľ s podporou Komisie môžu Rade klásť akékoľvek otázky týkajúce sa [SZBP] a každý členský štát môže Rade predkladať iniciatívy a vysoký predstaviteľ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku alebo vysoký predstaviteľ s podporou Komisie môže predkladať Rade návrhy“, však vyplýva, že vysoký predstaviteľ a členské štáty majú právo iniciatívy, to však nepredstavuje monopol ani podmienku na to, aby Rada mohla prijať akt, akým je rozhodnutie o právnom režime pre zmluvný personál prijatý v rámci SZBP všeobecne alebo konkrétne v rámci OZEÚ v Bosne a Hercegovine. Toto ustanovenie teda nebráni tomu, aby Rada z vlastnej iniciatívy prijala rozhodnutie o prijatí takéhoto systému, ak to považuje za potrebné, alebo aby požiadala vysokého predstaviteľa o predloženie návrhu v tomto zmysle.

161 Tento záver potvrdzujú dokumenty v spise. Na jednej strane z vyššie uvedeného bodu 151 vyplýva, že usmernenia o vymenovaní, mandáte a financovaní OZEÚ boli revidované z iniciatívy Rady pre všeobecné záležitosti. Na druhej strane sa v tých istých usmerneniach v súvislosti s postupom

vymenovania OZEÚ uvádza, že „ak sa Rada domnieva, že si to politický kontext vyžaduje, môže vyzvať [vysokého predstaviteľa], aby predložil návrh na vymenovanie OZEÚ s mandátom viazaným na konkrétnu politickú otázku“.

162 Vzhľadom na uvedené skutočnosti treba dospieť k záveru, že prípadnú protiprávnu nečinnosť pri prijímaní všeobecného režimu platného pre zmluvný personál vo všeobecnosti v rámci SZBP alebo konkrétne v rámci OZEÚ v Bosne a Hercegovine je nutné pripísať Rade. Tretí žalobný návrh je preto prípustný, pokiaľ ide o Radu, a neprípustný, pokiaľ ide o Komisiu a ESVČ.

O štvrtom žalobnom návrhu

163 Štvrtým žalobným návrhom, ktorý je voči prvým trom subsidiárny, sa žalobca domáha, aby sa Rade, Komisii a ESVČ z titulu mimozmluvnej zodpovednosti Únie uložila povinnosť zaplatiť mu sumu 400 000 eur z toho dôvodu, že jeho podmienky zamestnania nerešpektovali jeho základné práva.

164 Ako však vyplýva z bodov 148 až 162 uvedených vyššie, podmienky zamestnávania zmluvného personálu OZEÚ v Bosne a Hercegovine určuje Rada. Ako žalovaná vo vzťahu ku štvrtému žalobnému návrhu preto musí byť označená Rada.

165 Žalobca sa síce odvoláva aj na žalobné dôvody uvedené na podporu prvého a druhého žalobného návrhu, ktoré smerujú proti OZEÚ v Bosne a Hercegovine ako zamestnávateľovi. Žalobca však v rámci štvrtého žalobného návrhu nemal v úmysle uplatniť mimozmluvnú zodpovednosť Únie za činnosť OZEÚ v Bosne a Hercegovine. Žalobca v žalobe aj vo svojich pripomienkach k námietkam nepríslušnosti a neprípustnosti uvádza, že štvrtý žalobný návrh sa týka „európskych inštitúcií“, čo sa podľa jeho písomných vyjadrení ako celku musí chápať tak, že nejde o OZEÚ v Bosne a Hercegovine, ale o Radu, o Komisiu a o ESVČ, hoci tá nie je inštitúciou v zmysle článku 13 ZEÚ.

166 Vzhľadom na uvedené skutočnosti treba štvrtý žalobný návrh vyhlásiť za prípustný, pokiaľ ide o Radu, a za neprípustný, pokiaľ ide o Komisiu a ESVČ.

Záver

167 So zreteľom na všetky vyššie uvedené úvahy má Všeobecný súd po prvé, pokiaľ ide o prvý žalobný návrh, právomoc jednak na základe článku 263 ZFEÚ rozhodnúť o žiadosti o zrušenie rozhodnutia o výpovedi a jednak na základe článku 268 ZFEÚ rozhodnúť o žiadostiach o peňažnú náhradu nemajetkovej a majetkovej ujmy, ktorú žalobca údajne utrpel v dôsledku tohto rozhodnutia. Tieto žiadosti sú prípustné, pokiaľ ide o OZEÚ v Bosne a Hercegovine, a neprípustné, pokiaľ ide o Radu, Komisiu a ESVČ.

168 Okrem toho je potrebné zamietnuť návrh na opätovné prijatie žalobcu do personálu OZEÚ v Bosne a Hercegovine z dôvodu nepríslušnosti.

169 Po druhé druhý žalobný návrh je nutné zamietnuť v celom rozsahu z dôvodu nepríslušnosti.

170 Po tretie tretí a štvrtý žalobný návrh, v prípade ktorých má Všeobecný súd právomoc rozhodovať podľa článku 268 ZFEÚ, sú prípustné, pokiaľ ide o Radu, a neprípustné, pokiaľ ide o Komisiu a ESVČ.

O trovách

171 Podľa článku 133 rokovacieho poriadku o trovách konania rozhoduje Všeobecný súd v rozsudku alebo v uznesení, ktorým sa konanie končí. Okrem toho v zmysle článku 135 ods. 1 rokovacieho poriadku Všeobecného súdu platí, že ak si to vyžaduje spravodlivé zaobchádzanie, Všeobecný súd môže rozhodnúť, že účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, znáša svoje vlastné trovy konania a je povinný nahradiť iba časť trov konania druhého účastníka konania, resp. vôbec mu nemusí uložiť povinnosť nahradiť trovy konania.

172 Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že sa ním končí konanie, pokiaľ ide o Komisiu a ESVČ, pričom tieto žalované, voči ktorým treba žalobu zamietnuť, výslovne navrhli uložiť žalobcovi náhradu trov konania.

173 Ako sa však uvádza v bodoch 140 až 142 vyššie, činnosť OZEÚ v Bosne a Hercegovine sa uskutočňuje v zložitom právnom kontexte, ktorý sa vyznačuje prepojením s Radou, Komisiou a ESVČ. Preto bolo pre žalobcu nesporne ťažké identifikovať žalovaných v čase podania tejto žaloby. Za týchto okolností Všeobecný súd považuje za spravodlivé a nestranné rozhodnúť tak, že Komisia a ESVČ znášajú svoje vlastné trovy konania.

174 Okrem toho sa týmto rozsudkom neukončuje konanie, pokiaľ ide o Radu a OZEÚ v Bosne a Hercegovine. O trovách konania, ktoré vznikli žalobcovi a týmto dvom žalovaným v súvislosti s námietkami nepríslušnosti a neprípustnosti, by sa preto malo rozhodnúť neskôr.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (siedma rozšírená komora)

rozhodol takto:

1. Žaloba sa zamieta:

– **z dôvodu nepríslušnosti v rozsahu, v akom sa domáha nariadenia opätovného zaradenia Roberta Stockdalea do personálu osobitného zástupcu Európskej únie v Bosne a Hercegovine,**

– **z dôvodu nepríslušnosti v rozsahu, v akom sa domáha rekvalifikovania pracovných zmlúv pána Stockdalea na určitú dobu na jedinú pracovnú zmluvu na neurčitý čas a určenia, že žalovaní porušili svoje zmluvné povinnosti,**

– **ako neprípustná, pokiaľ ide o Radu Európskej únie, Európsku komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), v rozsahu, v akom sa domáha zrušenia rozhodnutia osobitného zástupcu Európskej únie v Bosne a Hercegovine zo 17. novembra 2020, ktorým bola vypovedaná pracovná zmluva pána Stockdalea, a náhrady škody údajne spôsobenej týmto rozhodnutím,**

– **ako neprípustná vo zvyšnej časti, pokiaľ ide o Komisiu a ESVČ.**

2. Vo zvyšnej časti sa námietky nepríslušnosti a neprípustnosti zamietajú.

3. Komisia a ESVČ znášajú svoje vlastné trovy konania súvisiace s námietkami nepríslušnosti a neprípustnosti.

4. O trovách konania, ktoré vznikli R. Stockdaleovi, Rade a osobitnému zástupcovi Európskej únie v Bosne a Hercegovine v súvislosti s námietkami nepríslušnosti a neprípustnosti, sa rozhodne neskôr.

da Silva Passos Valančius Reine

Truchot Sampol Pucurull

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 26. júla 2023.

Podpisy

Obsah

Okolnosti predchádzajúce sporu 2

Návrhy účastníkov konania 4

Právny stav 5

O právomoci Všeobecného súdu rozhodovať o prvom a druhom žalobnom návrhu v prípade neexistencie arbitrážnej doložky 6

O povahe prvého a druhého žalobného návrhu 7

O právomoci Všeobecného súdu rozhodnúť o prvom a druhom žalobnom návrhu podľa článku 272 ZFEÚ 8

O právomoci Všeobecného súdu rozhodnúť o prvom a druhom žalobnom návrhu podľa článkov 263 a 268 ZFEÚ 9

– O zmluvných ustanoveniach 10

– O ustanoveniach práva Únie 11

Záver 16

O prekážke konania z dôvodu nesplnenia formálnych požiadaviek žaloby 16

O prekážke konania z dôvodu nejasnosti návrhov žalobcu ako celku 17

O námietke prekážky konania z dôvodu nejasnosti právneho základu žaloby 17

O námietke prekážky konania z dôvodu nejasnosti predovšetkým štvrtého žalobného návrhu 18

O námietke prekážky konania z dôvodu nejasnosti žalobných dôvodov uplatňovaných v súvislosti s jednotlivými žalobnými návrhmi 18

Záver 19

O námietke prekážky konania z dôvodu neprípustnosti tretieho a štvrtého žalobného návrhu z dôvodu nedodržania postupu pred podaním žaloby stanoveného v článkoch 90 a 91 služobného poriadku 19

O námietke prekážky konania z dôvodu identifikácie žalovaného alebo žalovaných 20

O prvom žalobnom návrhu 21

O treťom žalobnom návrhu 23

O štvrtom žalobnom návrhu 26

Záver 26

O trovách 27